

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research Cilt: 15 Sayı: 91
Ağustos 2022 & Volume: 15 Issue: 91 August 2022

Received: Aug 01, 2022, Manuscript No. jisir-22-72299; Editor assigned: Aug 03, 2022, Pre QCNo. jisir-22-72299 (PQ); Reviewed: Aug 17, 2022, QC No. jisir-22-72299; Revised: Aug 22, 2022, Manuscript No. jisir-22-72299 (R);
Published: Aug 31, 2022, DOI: 10.17719/jisir.2022.72299
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

GÜNDOĞMUŞ YATILI İLKÖĞRETİM BÖLGE OKULU'NDAKİ YÖNETİCİLERİN YAŞADIKLARI PROBLEMLER: BİR DURUM ÇALIŞMASI

PROBLEMS OF ADMINISTRATIVE LIVING IN PRIMARY SCHOOL REGIONAL SCHOOL IN GÜNDOĞMUŞ: A CASE STUDY

Yüksel KAŞTAN-Neslihan DEMİREL*

ÖZ

Türkiye’de YİBO’lar 1961 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu’na göre hazırlanan Bölge Okulları Yönetmeliği’nin 1. maddesindeki “Çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olup, birbirlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları açılır” hükmü gereğince planlanarak açılmaya başlanmıştır.

YİBO’ların kuruluşunda nüfusu dağınık olan yerleri okula ve öğretmene kavuşturmak, belli köylerde Türk dilini ve kültürünü yaymak faaliyetlerine yardımcı olmak, köylerde özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocuklarla okulöncesi eğitimi için sınıflar açılmasını sağlamak, çevrenin sağlık, tarım, halk eğitimi ve her türlü kalkınma faaliyetlerine bir merkez vazifesi görmek amaçlar yer almaktadır.

Bu çalışmada Gündoğmuş Yatılı İlköğretim Bölge Okulu’ndaki yöneticilerin yaşadıkları kişisel sorunlar, okulları ile ilgili yaşadıkları eğitsel sorunlar, okulda bulunma (çalışma-okuma-çocuğunun velisi olma) sebepleri, okulda çalışmaktan memnun olup olmadığı ve okulda değiştirilmesi gereken durumlar ile ilgili görüşleri alınarak okul ile ilgili yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: YİBO, Gündoğmuş, problem, idareci.

Abstract

YIBOs in Turkey According to Article 1 of the Regulations for Regional Schools, prepared in accordance with the Primary Education and Basic Education Law No: 222 in 1961, "In places where a primary school has not yet been opened for various reasons and several villages are close to each other or where houses and house groups are scattered, , Regional Primary Schools for Primary Education will be opened".

Providing education and training for the places where the population is scattered in YIBO's establishment, assisting the activities of spreading the Turkish language and culture in certain villages, providing classes for the children with special education and protection in the villages and opening the classes for the preschool education and providing health, agriculture, public education and all kinds of development activities And to see a central office.

In this study, administrators of Gündoğmuş Boarding Primary Schools were asked about their personal problems, their educational problems, their reasons for being in school (working-reading-child's parents), their satisfaction about working at school and their situation The proposal for a solution to the related problems has been researched.

Keywords: YİBO, Gündoğmuş, problem, manager.

* Prof. Dr. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, kastanyuksel@hotmail.com, Antalya M.E.M. Öğretmen.

1. GİRİŞ

Çağımızda gelişen bilimin ve teknolojinin ışığında eğitimin insanlık için önemi daha da iyi anlaşılmaktadır. Çünkü devletlerin ve çeşitli toplulukların medeniyet seviyesi, kalitesi, başarısı, gelişmişlik düzeyi, üreticiliği gibi önemli meselelerin odak noktasından eğitim geçmektedir. Eğitim artık sadece üst düzeydeki seçilmiş insanlara sağlanan bir imkan olmaktan çıkmış, toplumda yaşayan her bireyin hakkı olarak görülerek, devletler tarafından zorunlu kılınmıştır. Zorunlu eğitimin gelişimi daha Osmanlı Devleti zamanında II. Mahmut döneminde başlamış olup günümüze kadar gelişmiştir. Eğitim sistemimizde yeni uygulamalar ile zorunlu eğitim, ilköğretimden sonra ortaöğretimi de dahil ederek uygulamaya geçirilmiştir. Bu durumda, eğitim genel olarak bireyde davranış değiştirme süreci olarak ifade edildiğine göre; her çocuk, genç ve yetişkin, kendi öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış eğitim olanaklarından yararlanabilmelidir ¹.

Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, bireylerin gereksinimlerinde değişime neden olurken, çağı yakalayabilecek ve gelişen teknolojinin hızına davranış olarak uyum sağlayabilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği, ülkelerin eğitim sistemlerinde yeniliğe gitmelerini zorunlu hale getirmektedir (Erginer, 2006).

Türk eğitim sistemine bakıldığında da her geçen gün çeşitli yeniliklerin uygulandığı görülmektedir. İlköğretimde gelişmeye daha çok önem verilmiş ve bölgelerin şartlarına göre farklı uygulamalar yaratmıştır. Bu farklı uygulamalar; ikili eğitim, taşınabilir eğitim ve birleştirilmiş sınıflarda öğretim, yatılı bölge okulları ve pansiyonlu okullar olarak sayılabilir. Cumhuriyetin ilk yıllarında yüz kişiden sekseni kırsal alanlarda yaşarken bugün tersine bir durum görülmektedir. Kırsal alanlardaki okullar boşalırken kentlerdeki okullar büyük oranda dolmaktadır. Köylerin büyük çoğunluğu küçük ve dağınık oba, kom, mezra gibi alt yerleşim birimlerinden oluşmaktadır. Kırsal alanların yerleşim özellikleri ve nüfus azlığı nedeniyle buralarda okul açma giderek zorlaşmaktadır ². Nüfusu az olan yerleşim birimlerindeki ilköğretim kademesindeki çağ nüfusunun eğitim ihtiyacı Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve özellikle Taşınabilir Eğitim ile temin edilemediği durumlarda Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması ile bu hizmet yürütülmektedir ³.

YİBO'lar 1961 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu'na göre hazırlanan Bölge Okulları Yönetmeliği'nin 1. maddesindeki "Çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olup, birbirlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları açılır" hükmü gereğince planlanarak açılmaya başlanmıştır. Daha sonra 1739 sayılı Milli Eğitim Kanununun 25. ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9. maddesi çerçevesinde YİBO'ların açılmasına devam edilmiştir. Tanıma göre genel kırsal kesimde okulu bulunmayan köy ve köy altı yerleşim birimlerinde bulunan çağ nüfusu ile yoksul ailelerin çocuklarına ilköğretim hizmetlerini götürebilmek için yatılı okullar açılmıştır. Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin bütün giderleri devletçe karşılanmaktadır⁴. Türkiye'de okulsuz yerleşim birimlerinin olması, terör nedeniyle bazı okulların kapalı tutulması, birleştirilmiş sınıftan vazgeçilmesi, yeterli maddi imkanlara sahip olamayan öğrencilere olanaklar sağlanabilmesi, sekiz yıllık kesintisiz eğitimin sağlanabilmesi amaçlarıyla Yatılı İlköğretim Bölge Okulları kurulmuştur ⁵.

YİBO'ların idari sistemleri şöyledir: Okul müdürü; kanun, yönetmelik, program ve emirlere uygun olarak okulun bütün işlerini yürütmeye, düzene koymaya denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden sorumludur. Müdür başyardımcısı; okulun her türlü eğitim öğretim, yönetim, öğrenci, tahakkuk, ayniyat, yazışma, eğitici faaliyetler, yatılılık, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, halkla ilişkiler gibi işleri ile ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Diğer müdür yardımcıları da müdüre karşı aynı sorumlulukları taşır. Nöbetçi öğretmenler nöbetin başladığı andan itibaren bittiği saate kadar okuldan ayrılmaz, geceyi nöbetçi öğretmene ayrılan odada geçirir, nöbet süresi 24 saattir. Nöbetçi öğretmen, okulun temizliği, disiplini, gece bekçisinin kontrolü, çamaşır banyo işlerinin zamanında yapılması, etüt saatlerinin düzeni, hasta öğrencilerin durumu, yemek ve yatma saatlerinin ayarlanması vb. konulardan sorumludur⁶. Bu kadar çok görev yüklenilen yatılı okul idarecilerinin ve öğretmenlerinin pek çok sorun yaşamaları kaçınılmazdır.

YİBO'ların kendi içinde de bazı sorunları mevcuttur. Bunlar; eğitimin niteliğine ve toplumun okula bakış açısına ilişkin sorunlar, personel, yönetici ve öğrenci-veli sorunları, okulun ekonomik ve fiziksel koşullarına ilişkin hizmetlerin yetersizliği sorunlarıdır. Eğitimin niteliğine ilişkin sorunlar genellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki okullarda görülmektedir. Kız öğrencilerin sayısının azlığı, kız öğrencilerin ikinci kademeyle devam etmemeleri, taşınabilir sistemden YİBO'lara öğrenci aktarılması bu boyuttaki sorunları oluşturmaktadır. Bir başka sorun ise; norm kadro uygulaması nedeniyle Resim, Müzik, Beden Eğitimi, Rehberlik gibi branşlarda öğretmen sıkıntısı görülmektedir. İş yükünün fazla olması nedeniyle yardımcı personel sayısı da yeterli değildir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu da öğretmen dolaşımının çok fazla olması eğitim öğretimin verimini düşürmektedir.

Bu sorunların yanında; sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan bölgelerde, kız çocuklarının YİBO'lara gönderilmemesi ya da çok az sayıda gönderilmesi de sorun teşkil etmektedir. Ayrıca; ülkemizdeki YİBO'ların birçoğunun alt yapıları yetersiz, sınıf mevcutları kalabalık ve sayı ve kapasiteleri de yetersizdir. Birçok okulda spor salonu, çok amaçlı salon bulunmamaktadır. Bunun yanında çocukların yaşları küçük olduğu ve büyük öğrencilerin küçük öğrencileri ezeceği düşünüldüğü için çocuklar velileri tarafından bu okullara gönderilmek istenmemektedir⁶.

Türk eğitim sistemi içinde önemli bir yere sahip olan YİBO'ların kendi içindeki sorunlarının yanında sağlık, beslenme, hijyen ve kişisel bakım gibi sorunlar diğer önemli sorunları oluşturmaktadır. Çünkü okul genellikle çocukların korunaklı yuvalarından çıkıp toplum içine girdikleri ilk yerdir. Bu durumun yaratacağı ruhsal ve sosyal sorunlar için çocuk desteklenmelidir. Çocukluk dönemi sağlık alışkanlıklarının geliştirilmesi için de uygun bir dönemdir. Sağlıklı bilgi, tutum ve davranışları geliştiren öğrenciler çevrelerindeki bireyler için de eğitici olabilmektedir. Bu da okullarda yaşanan sağlık, beslenme, hijyen ve kişisel bakım sorunlarının diğer sorunlardan daha da önemli olduğunu ortaya koymaktadır⁷.

Yatılı okullarda yaşanan sorunların çözümlerinin bulunabilmesi için yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerle yakından iletişime geçilerek daha derinlemesine araştırma yapılması gerekmektedir. Bu ilişkiler ve açıklamalar doğrultusunda araştırma, bütüncül çoklu durum deseninde nitel bir çalışma olacaktır. Bu amaçla çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği (bireysel ve odak grup görüşmeleri), gözlem ve doküman analizi yapılacaktır. Buna uygun olarak çalışma Antalya Gündoğmuş Şehit Orman Mühendisi Abdullah Aydın Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme, gözlem ve doküman analizi kullanılmıştır. Bu yöntemlerden görüşmede katılımcıların araştırmayla ilgili görüşlerini almak amaçlı açık uçlu sorulara dayanan yarı yapılandırılmış görüşme sorularına dayanan katılımcı türüne uygun bireysel ve odak grup görüşme formları uygulanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda bir yöneticiye ve üç öğretmene gözlem yapılmış, sonra okuldaki dokümanlar analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular veri olarak kullanılmış, bulgular ile ilgili sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Yatılı İlköğretim Bölge okullarının problemleri ile ilgili⁸ "İlköğretim Okullarında (İlköğretim Okulu ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında) Öğrencilerin Psiko-Sosyal Problemlerinin Araştırılması",⁹"Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Mevcut Durumu ve Öğrenci Hizmetleri Yönetimi",¹⁰"Sekiz Yıllık İlköğretim Okullarında Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri",¹¹"Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Okuyan Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları",¹²"Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunların Olası Çözümlerine İlişkin Görüşleri" başlıklı araştırmaları yer alır. Ayrıca konu ile ilgili¹³ nın Uşak ilinde ilişkisel tarama modeli ile bir çalışma,¹⁴ın Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında toplam kalite yönetiminin ne durumda olduğunu belirleyen,¹⁵ın, Yatılı ilköğretim Bölge Okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin örgütsel stres kaynaklarını belirleyen,¹⁶ ün Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerine ilişkin algılarına yönelik,¹⁷ın Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında yatılı ve gündüzlü öğrenci ve velilerinin, ders dışı etkinliklere yaklaşımlarını inceleyen,¹⁸ın Adana'daki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında bulunan öğretmen ve öğrencilerin okul yaşam kalitesi algılarını inceleyen çalışmaları da yer alır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel desende oluşturulmuştur. Işıkoğlu'na göre (2005) nitel araştırma yönteminde olgular ve olaylar bizzat doğal ortamında gözlemlenir. Bu açıdan birden fazla ve sosyal olarak yapılandırıldığına inanan nitel araştırmacı, sosyal olayları araştırırken bunların gerçekliğini doğal ortamlarında onları inceleyerek araştırmasını yapar. Nitel araştırma yöntemleri, araştırmanın gerçekliği doğal ortamı anlamaya, tanımaya ve sonuçlara olan etkilerini açıklamaya duyarlı olduğundan eğitimsel gerçekleri çok boyutlu olarak ortaya koyma imkanı tanır. Bu yönleriyle de özellikle eğitim araştırmalarına zenginlik katar¹⁹.

Son yıllarda zorunlu eğitimin önce 8 yıla sonra da 12 yıla çıkarılmasıyla birlikte, eğitimle ilgili tartışmalar daha da çok artmış ve zorunlu eğitim konusunda önemli adımlar atılmıştır. Eğitimin kırsal kesimde de devamlı sürdürülebilmesi için yatılı okullar açılmış ve taşınabilir eğitim yapılmış, bu okullar önem kazanmıştır. Ancak şehirlerdeki okullardaki öğrencilerle aynı imkânları olmayan kırsal kesimdeki öğrencilerden aynı başarı beklenmektedir. Fırsat eşitliğini sağlamada büyük önem arz eden yatılı okulların daha yakından incelenerek, bu okullardaki sorunlara çözüm bulunmalıdır. Bu yüzden yatılı okullarda yaşanan sorunları anlamak için orada çalışan ve okuyan, bu okullardan bizzat etkilenen insanların görüşleri alınmalı ve onların çözüm yolları önemsenmelidir. Bu çalışmada Gündoğmuş'taki Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'ndaki yöneticilerin bu okulda yaşadıkları sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini belirlemek

amaçlanmaktadır. Bu amaca uygun olarak nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yin'e (1984) göre durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesinde inceleyen, olgu ve içinde

Bulduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir ²⁰.

Bu araştırma Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının sorunları ve çözümlerine ilişkin yöneticilerin görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla bütüncül çoklu durum deseninde nitel bir çalışmadır. Durum çalışmaları, örnek olay tarama modelleri evrendeki belli bir ünitenin (birey, aile okul, hastane dernek vb.nin), derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresi ile olan ilişkilerini belirleyerek, o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemeleridir ²¹. Bütüncül çoklu durum deseninde her bir durum kendi başına bütüncül olarak ele alınır ve daha sonra birbiriyle karşılaştırılır. Nitel araştırma teknikleri nicel araştırmalarda vurgulananların tersine ölçümden ziyade açıklamayı olanaklı kılacak ilişkileri ortaya çıkarmayı, olay ve olguların içinde gerçekleştiği durumu dikkate almayı önemser ²².

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma bütüncül çoklu durum desenine uygun olarak Antalya Gündoğmuş Şehit Orman Mühendisi Abdullah Aydın Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda geçmektedir. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemine ve gönüllülük esasına göre seçilmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemi, araştırmacının derinlemesine bilgi edeceğini düşündüğü durumlarda önceden belirlenen ölçütler çerçevesinde çalışma gruplarının belirlenmesi için kullanılır. Bu araştırmadaki ölçüt, çalışma grubundaki bireylerin buldukları okulda yaşadıklarını anlatabilme yeterliğine sahip olmalarıdır. Araştırmanın çalışma grubunu bu ölçüte uyan ve gönüllülük esasına göre seçilen 3 yönetici (1 vekil müdür, 2 vekil müdür yardımcısı), oluşturmaktadır.

Katılımcıların soruları içtenlikle cevaplamaları için isimleri belirtilmeyip kodlanarak araştırmacı tarafından saklı tutulmuştur. Katılımcıların görüşlerinden alıntılar yapılırken Y kodlaması yapılmıştır. Araştırmaya katılan yöneticilerin görüşmeye başlanılmadan önce kişisel özellikleri öğrenilmiş ve değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan yöneticilerin kişisel özellikleri ve bu araştırmada katıldığı alanlar aşağıdaki Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Katılımcı Yöneticiler	Cinsiyet	Kıdem	Yaş	Çalışma Yılı	Katıldığı Alanlar
Y1	Erkek	1/4	51	30 yıl	Bireysel Görüşme
Y2	Erkek	9/3	23	6 ay(vekil yönetici), 1,5 yıl (öğretmen)	Bireysel Görüşme, Gözlem
Y3	Erkek	9/3	28	5 ay (vekil yönetici), 1,5 yıl (öğretmen)	Bireysel Görüşme

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Yöneticilere İlişkin Veriler

Tablo 1.'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin hepsi erkektir. Yöneticilerden müdür yardımcılığı yapan ikisinin kıdemi 9/3'tür, henüz mesleklerinde de, yöneticiliklerinde de yenilerdir. Müdürlük yapan Y1 ise mesleğinde 30 yılını tamamlamış, kıdemi ¼ olarak çalışmaya devam eden deneyimli bir yöneticidir, ancak yatılı okulda ilk yılıdır. Yöneticilerin yaşları 51, 23 ve 28 olarak değişmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada nitel veri toplama yöntemi ve bu yöntemlere uygun araçlar kullanılmıştır. Bu veri toplama yöntemi görüşme formudur. Katılımcıların Gündoğmuş Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini almak amacıyla açık uçlu sorulara dayanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları katılımcı türüne uygun bireysel görüşme formlarına dönüştürülmüş ve bu form uygulanmıştır. Araştırmada ikinci veri toplama yöntemi gözlemdir. Gündoğmuş'taki Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda yaşanan sorunlara yönelik yarı yapılandırılmış gözlem formları kullanılmıştır.

2.4. Görüşme Kayıtları

görüşmeyi belli bir amaç doğrultusunda tarafların bir araya gelerek yüz yüze ve sözel bir şekilde bilgi, düşünce, öneri ve fikir alışverişi olarak tanımlamıştır ²³. görüşmenin amacı, bir bireyin iç dünyasına girerek onun bakış açısını anlamaktır. Görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar ve zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenmeyi anlamaya çalışıldığını ifade etmiştir.

Görüşme türleri farklı şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflamalardan biri katılımcı sayısına göre olan görüşmelerdir. Görüşmeye katılanların sayılarına göre görüşme bireysel ve odak grup görüşme olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Karasar'a göre (1999) bireysel görüşmeler, görüşmeci ile cevaplayan yani görüşme yapılan birey haricinde başka kimsenin görüşmede bulunmadığı türdedir. Bu görüşme türünde daha çok kişiye özel bilgilere ulaşılır. Başka taraftan bireysel görüşmelerde elde edilemeyen bazı bulgulara da odak grup

görüşmeleri ile ulaşılabilmektedir. Grupla görüşmeler ortak bir problem çerçevesinde toplanmış, oluşan etkileşimle sorulara yanıt verecek grupla yapılır, bu esnada görüşmeci de gruptaki kişilerin görüşmenin amacından sapmadan ilerlemelerini sağlamak ve kayıt tutmakla sorumludur²⁴.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından birisi görüşmedir. Görüşme sorularının belirlenmesi ve geliştirilmesi için bir takım çalışmalarda bulunulmuştur. Öncelikli olarak sorular literatür taramasına bağlı olarak kavramsal çerçevede oluşturulmuş ve görüşme formunun yapılandırılması için katılımcılarla ön görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra uzman görüşü alınarak açık uçlu sorulara dayandırılmış yarı yapılandırılmış görüşme formları oluşturulmuş ve bireysel görüşmeler bu formlar aracılığı ile sürdürülmüştür.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin kullanılmasının nedeni bu tekniğin araştırmacıya görüşmenin akışına bağlı olarak değişik paralel veya alt soruları sorma imkanı vermesi ve bu sayede araştırmacının görüşmenin akışını etkileyerek kişinin yanıtlarını daha da açabilmesini ve araştırmacıyı aydınlatmasını sağlamaktır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler ortalama olarak yarım saat sürmüştür. Görüşmelerden elde edilecek verilerin daha iyi analiz edilebilmesi için ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Ses kayıt cihazında bulunan bu kayıtlar daha sonra metne çevrilmiştir.

Bu araştırmada yöneticilerle görüşmeye geçmeden önce onlar araştırmacının amacı hakkında bilgilendirilmiştir. Araştırmaya katılımlarının gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirileceği bildirilmiştir. Araştırmada hiçbir suretle isimlerinin geçmeyeceği ve kendilerine takma bir isim atanacağı söylenmiştir. Bu sayede araştırmacının gizliliği ve güveni hakkında katılımcılara güven verildi. Araştırmacının kaydedilmesinde iki neden açıklanmıştır. Birincisi görüşmeden elde edilecek verilerin daha iyi analiz edilmesi, ikincisi ise zaman kazanmaktır. Katılımcıların görüşmelerin kaydedilmesi konusunda hem fikir olmaları ve araştırmaya katılacaklarını beyan etmelerinin ardından onlardan araştırmaya katılım için izin formunu okuyup imzalamaları istenmiştir.

2.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak bireysel görüşme formu kullanılmış, veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Fox'a göre (1969) içerik analizi, sözel ve yazılı verilerin belirli amaç veya problem bakımından sınıflandırılması, belirli değişken veya kavramların ölçülmesi ve bunlardan belirli bir anlam çıkması için taranarak kategorilere ayrılmasıdır²⁵. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir: 1.Verilerin kodlanması, 2.Temaların bulunması, 3.Kodların ve temaların düzenlenmesi ve 4.Bulguların tanımlanması ve yorumlanması ulaşmaktır²².

Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlemesinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Görüşme analizinden elde edilen veriler öncelikle kodlanmış ve sonra bu kodlar arasında temalar belirlenmiştir. Daha sonra kodların ve temaların düzenlenmesi yapılmıştır. Görüşmelerde elde edilen veriler içerik analizinde yer alan frekans analizi ile çözümlenmiştir. Frekans analizi en basit şekliyle öğelerin sayısal ve yüzdesel olarak görülme sıklığını ortaya koymaktır. Frekans analizi sonunda öğeler önem sırasına koyulur ve sıklığa dayalı bir sınıflama yapılır²⁶. Bu çalışmada da frekans ve yüzde analizi tekniği uygulanarak, görüşülen yöneticilerin verdiği yanıtlar sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Yanıtların sıklığına göre, başlıklar altında bir sınıflama ve bu sınıflamaya bağlı olarak frekans sıklığı ve yüzdesi, tablolar verilerek ve katılımcılardan doğrudan alıntılarla desteklenerek analiz edilmiştir.

Yöneticilerle yaşanan zorlukların nedeni yatılı okulda pek çok iş ve sorun olması nedeniyle görüşmeye zaman ayıramamasıdır. Okulda çalışan yöneticilerin mesai saati gözetmeden gece gündüz çalışmaları sebebiyle ve bu kadar yoğunluğun içinde bana vakit ayırmaları zor olmuştur. Bu okulda çalışan yöneticiler vekil olarak çalıştıkları halde pek çok işin sorumluluğunu yüklenmişlerdir. Bu yüzden okul müdürü ile okul mesai saatleri dışında görüşme yapılmıştır. Yöneticiler ile görüşme yapılırken sık sık kapıları çalınmış ve işleri ile görüşme bölünmüş sonra tekrar konuya geri dönülmüştür.

3. BULGULAR

3.1. Yöneticilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İle İlgili Yaşadıkları Kişisel Sorunlar Hakkındaki Görüşleri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla yöneticilerin yatılı okulda yaşadıkları kişisel sorunlara ilişkin görüşleri ile ilgili frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 4.1.'de elde edilen veriler görülmektedir.

KİŞİSEL SORUNLAR	Y1	Y2	Y3	F	%
Yatılı okulda çalışmanın olumsuzluğunu ailesine yansıtma	√	√	√	3	100
Yatılı okulda çalıştığı için kendine daha az vakit ayırması	√	√	√	3	100
Yatılı okulda çalışmanın zor, yorucu olması	√	√	√	3	100
Yatılı okulda çalışmanın olumsuz duygular oluşturması	√	√	√	3	100
Maddi getirisi düşük bir meslek olduğu için sorunlar yaşama	√			1	33,33

Tablo 2: Yöneticilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İle İlgili Yaşadıkları Kişisel Sorunlara İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımı

Yöneticilerin yatılı ilköğretim bölge okulu ile ilgili yaşadıkları kişisel sorunlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; ilk sırada %100 ile yatılı okulda çalışmanın olumsuzluğunu ailesine yansıtma gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Mümkün mertebe evimde, ailemde olan bir şeyi sınıfıma yansıtılmaya gayret gösteririm ama bunda %100 başarılı oldum mu? Hayır, zaman zaman ailemle paylaşmam gereken konularım da oldu. Zaman zaman öğrencilerimin problemlerini çözebilmem için ailemin desteğini aldım. Çünkü neticede o çocuğu yetiştiren de bir anne, annenin halini benden ziyade eşim anlar. Onun için birçok veli ziyaretine ben eşimle beraber gitmişimdir. Neticede onların da desteğini alarak birçok problemi çözmüşüzdür. O yönden yani eğer benim bir başarıım varsa bu yerde bu başarıım gerçekten eşim ve çocuklarım sayesinde aynı zamanda. Çünkü neticede tabi şimdi insan duygusallaşılıyor ne kadar yansıtmak istemesek de okulda olan bir olayı, eve gidince bir şekilde yüzünden okunuyor. Yorgunluğundan, stresinden dolayısıyla eşim çocuklarım soruyor "ne oldu?" söylemeyince de olmuyor, neticede bir şekilde paylaşıyorsun. Yani iyi şey olursa ona göre oluyor, olumsuz bir şey olursa ona göre değerlendiriliyor ama şimdi gerçekten ne kadar teşekkür etsek az.

Y2- Evlerimize ailelerimize yansıyor, arkadaşlarımıza yansıyor. Bunların etkisinden kurtulmak kolay değil tabi. İnsan bun alıyor bunaldıkça öğrencilerine yansıyor.

Y3: İster istemez yansıtıyorum aileme. Ne bileyim bazen bir çocuğun köşede oturmuş halini görüp yanına gidip soru sorduğunda ne olduğuna dair mutlaka ya annesini özlemiştir ya da o sıra bir şey olmuştur ailevi, oraya uzak olduğu için bir şekilde sen de yaşıyorsun o acıyı, otomatikman yaşıyorsun. Eve gittiğinde hala onu düşündüğün oluyor, onun için ne yapabilirim diye düşündüğünde de, çaresiz kalıp etrafındaki insanları görmeyebiliyorsun yani.

Daha sonra %100 ile yatılı okulda çalıştığı için kendine daha az vakit ayırması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Saat 3'ten sonra az çok normal okuldan sonra eve çeker gidersiniz ama okul, pansiyon bu kampüsümüz çocukların her şeyi, yeri geldiğinde ben akşam saat 11'de eve gidiyorum. Yani ben hiçbir zaman

Mesai olayını hiçbir zaman aklımın ucundan bile geçirmedim, sabah benim işim yediyi çeyrek geçe başlar, akşam da işin durumuna göre biter. Yoruluyorum ama ülkem için hiç önemli değil. Yorulmak unutuluru yeter ki karşıdaki insanlara öğretmenlerimize faydalı olabilelim. Bunu becerebilirsek ne mutlu...

Y2: Tabi her zaman ben 5'te 6'da eve gidince benim işin bitti diye bir şey yok. Yeri gelince pansiyona gidiyorum hani. Sıkıntılı bir durum var mı diye. Orada yeni öğretmen arkadaşlara veya öğrencilerle ilişki içerisindeyim. Telefon zaten bir sorun olduğunda sürekli çalışıyor. Hastalanan çocuklar, ateşlenen, kolunu kıran çocuklar, başka bir problemi olan çocuklar, sürekli bunlar birikiyor, birikiyor ya öğrenciye yansıtıyorsun ya çevreye herkese yansıtıyorsun. Belki farkında değiliz ama gün geçtikçe iyiye giden bir taraflar var mı bilmiyorum. O yüzden öğretmene yaz tatilinin çok görülmemesi lazım.

Y3- Normal bir okulda yarım gün olduğunu düşünün, saat 12'den veya 5'ten sonra ne öğrencileri görürsün, ne öğretmenler birbirini görür. Ya aynı mahallede olacaklar ya da çok sıkı arkadaş olacaklar öyle görüşürler. Ama burada öyle değil. Burada sabah kalkıyorlar birlikte, akşam yatıyorlar birlikte, öğretmenler de hakeza öyle pansiyonda sürekli birlikteler, birbirlerinin en ufak sevincini, üzüntüsünü biliyorlar. Burası çok farklı bir ortam.

Daha sonra %100 ile yatılı okulda çalışmanın zor, yorucu olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Yorgunluğundan, stresinden dolayısıyla eşim çocuklarım soruyor "ne oldu?" söylemeyince de olmuyor, neticede bir şekilde paylaşıyorsun.

Y2: Tabi öğretmenden çok şey bekleyemezsin öğretmen derse giriyor, öğretmen için en büyük olumsuzluk nöbetten sonra hemen derse gitmesi YİBO'lar için büyük problem. Nöbet tuttuktan sonra öğretmenin derse girmemesi lazım o yorgunlukta bir 6 saat daha derse girmesi o günkü dersler için çok büyük dezavantaj yani. Öğretmen o yorgunlukla derse giriyor belki sinirli, yorgun, bunu çocuklara yansıtıyor, olumsuz bir ortam doğuyor.(...) Yatılı okullarda çalışmak zor, yatılı okulda çalışmayı ideal hale getirebilecek imkânlardan bahsettik.

Y3- Nöbetçi öğretmen için bence en büyük problem nöbet çünkü hem bedenen hem ruhen çok yorucu oluyor. Her seferinde aynı yorgunlukla derse geldiğinde ve ders anlatmaya başladığında bu sınıfta hem öğretmene hem çocuğa yansıyor. Sinirlenmemesi gerekiyor mesela. Çok fazla sinirlendiğini düşünüyorum bende nöbet tutuyorum. Normal bir tepki vereceğin anda çok fazla bağırıp çağırdığını, kendini yıpratıldığını anlıyoruz. Bunun da hem çocuğu hem seni yıpratıldığını anlıyorsun.(...) Bu okulun dezavantajı ister istemez insanı yıpratması. Çok fazla sorumluluk üstlenip, hele ki biraz duygusalsa insan, biraz da böyle insan canlıysa, çok çabuk yıpranıyor ben onu fark ettim.

Daha sonra %100 ile yatılı okulda çalışmanın olumsuz duygular oluşturması yöneticiler tarafından belirtilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Çünkü neticede tabi şimdi insan duygusallaşılıyor ne kadar yansıtmak istemesek de okulda olan bir olayı, eve gidince bir şekilde yüzünden okunuyor

Y2: Tabi ki yansımaz mı, bizim psikolojimizi de etkiliyor yani. Çocuklarla sürekli iç içe olmamız, çocuğun hastalanması, çocuğun ailevi problemlerinin olması onları bize anlatması annesi -babası problemleri yaşayan çocuklar çok fakir çocuklar. Beş lira parası olmadığı için aylarca köye gidemeyen çocuklar bunları duyunca; ayağında çorabı olmayan çocuklar görünce veya ikinci bir kıyafeti olmayan çocukları görünce tabi ki psikolojik olarak etkiliyor bizi. (...)Öğretmen gidiyor nöbet tutuyor, çocuğun başında anne babalık yapıyor, gidiyor ihale komisyonunda girmesi gerekmeyen bir ton işin içine giriyor. Hani biz burada ticaret yapıyoruz, sanki öğretmen ticaret yapıyor sanki ticaretin içine girmiş gibi ortam oluşuyor. Tabi bu ihalelerde neler dönüyor, öğretmen gereksiz tehlikeye giriyor. Arkasından bir şeyler dönüyor mu bilemiyoruz. Rahatsız oluyor en azından bu da psikolojik sorunlar, öğretmeni rahatsız ediyor etkiliyor, mutsuz oluyor, üzülüyor. Sonra bir problem çıkar mı, çıkarsa ne olur gibi bir düşüncelere giriyor yani.

Y3- Ayrıca bu öğrencilerin tabi maddi olarak kısıtlı olduğu için burada kalmaları gerekiyor. Hem duygusal olarak hem normal olarak çocukların problemleri insana yansıyor. (...)Ek problemler dediğim gibi daha çok çocukların duygusal durumu insanı etkiliyor. Şimdi, çocukların annesi babasından uzak olması ve bunu çocuk yaşta yaşamaları, tabi ki onların psikolojisinde farklı etkiler yaratıyor. Doğal olarak bu da bize yansıyor, gözlerinden okunuyor. Hani o şarkıdaki gibi "sen bir ana, sen bir baba, her şey oldun artık bana" der gibi bakıyor çocuklar. Bu yatılı okullarda daha bariz ve belli. Hepsine aynı şekilde davranabiliyor muyuz? O biraz problem yaratıyor. Birine kızdığın zaman diğerine de yansıyor. Hani evin içindeki aile ortamı gibi düşünürsek ara sıra sevip ara sıra kızıp öyle geçip gidiyor günler. Normal okuldan daha farklı, bizim okuduğumuz dönemden de, ben yatılı okumadım hiçbir zaman. Üniversite dâhil yurtta dâhil kalmadım. O yüzden böyle bir ortamı ilk defa yaşıyorum. Normal bir okulda yarım gün olduğunu düşünün, saat 12'den veya 5'ten sonra ne öğrencileri görürsün, ne öğretmenler birbirini görür. Ya aynı mahallede olacaklar ya da çok sıkı arkadaş olacaklar öyle görüşürler. Ama burada öyle değil. Burada sabah kalkıyorlar birlikte, akşam yatıyorlar birlikte, öğretmenler de hakeza öyle pansiyonda sürekli birlikteler, birbirlerinin en ufak sevincini, üzüntüsünü biliyorlar. Burası çok farklı bir ortam.

Daha sonra %33,33 ile maddi getirisi düşük bir meslek olduğu için sorunlar yaşama gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Şimdi maddi olarak bana bir getirisi yok, ekonomik olarak. Zaten Türkiye'deki eğitim çalışanların ekonomik olarak veya kamuda çalışanlara baktığımız zaman gerçekten... Şükür Allah'ımıza ama şükür demekle de olmuyor bazen yetkililerimizin de taşın altına elini biraz daha koymasında fayda var diye düşünüyorum. Öyle bir meslek grubundayız ki dışarıdan bakanlar işte "saat 3'te mesai biter ne güzel" diye düşünüyor ama ben 30. yıldayım 30 yıldır evime bir akşam öğrencilerimin işini, okulunun işini götürmeden gittiğim bir akşam olmamıştır. Yani bu çoğaltılabilir nedir işte çocukların sınav kâğıtlarını okumakla, çocukların devamsızlıklarını bilgisayarımıza girmeye, veli görüşmelerimizle, veli toplantılarımızla bunları örnekleri çoğaltabiliriz ama bir başka meslek grubu mesaisi bittiği zaman kapısını kapatır o iş orda kalır. (...) Bir kere eğitim çalışanlarının ekonomik durumunun düzeltilmesi lazım. Yani sadece yeme içmeden ibaret değil hayat. İşte her öğretmen arkadaşımızın ayda, haftada, 15 günde bir kitabını alabilmesi lazım, günlük gazetesini alabilmesi lazım, 10-15 günde bir tiyatroya gidebilmesi lazım tabi bunları ekonomiye vurduğumuz zaman zaten bizim aldığımız ücretle hemen hemen yarı yarıya düşer. Şimdi kirada oturduğunuzu düşünün, iki tane çocuk üniversiteyi okuttuğunuzu düşünün şimdi ben bunları yaşadım ama işte cumartesi demeden çalışarak bugünlere geldim şükür Allah'ıma ama bu durumu da bulamayan nice eğitim çalışanları var gerçekten zor bir iş Allah herksin yardımcısı olsun.

Yöneticilerin yatılı ilköğretim bölge okulu ile ilgili yaşadıkları kişisel sorunlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; yatılı okulda çalışmanın olumsuzluğunu ailesine yansıtmak, yatılı okulda çalıştığı için kendine daha az vakit ayırması, yatılı okulda çalışmanın zor ve yorucu olması, yatılı okulda çalışmanın olumsuz duygular oluşturması, maddi getirisi düşük bir meslek olduğu için sorunlar yaşama kişisel sorunları belirtilmiştir.

3.2. Yöneticilerin Okullarıyla İlgili Yaşadıkları Eğitsel Sorunlar Hakkındaki Görüşleri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla Yöneticilerin yatılı okulda yaşadıkları eğitsel sorunlara ilişkin görüşleri ile ilgili frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 4.2.'de elde edilen veriler görülmektedir.

EĞİTSEL SORUNLAR	Y1	Y2	Y3	F	%
Bölgenin geri kalmış olmasıyla eğitime önem vermemesi	√	√	√	3	100

Pansiyondaki öğrencilerle yakından ilgilenerek etkilenen öğretmenlerin psikolojik sorunlar yaşaması	√	√		2	66,66
Yönetim, öğretmen ile veli işbirliğinin yeterli olmaması		√	√	2	66,66
Okul yönetimiyle öğretmenler arası işbirliğinin yeterli olmaması		√	√	2	66,66
Öğretmenlerin maddi sıkıntılarını derslere yansıtması	√			1	33,33
Öğrenci velilerinin kendi çocuklarıyla ilgilenmemesi		√		1	33,33
Öğrencilerin almış oldukları temel eğitimde eksiklik olması		√		1	33,33
Yatılı okulda öğretmen eksikliği nedeniyle birleştirilmiş sınıf okutulması		√		1	33,33
Okulda öğretmen kadrosunun sürekli değişmesi, oturmuş bir kadro olmaması		√		1	33,33
Zorunlu eğitimin olumsuzluklarının bu okulda hissedilmesi			√	1	33,33
Öğrencilerin çoğunluğunun düşük algıda olması			√	1	33,33
Öğrenciler arasında seviye farkının olması			√	1	33,33
Bazı durumlar sebebiyle öğretmen eksikliği yaşanarak bazı derslerin boş geçmesi		√		1	33,33

Tablo 3. Yöneticilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İle İlgili Yaşadıkları Eğitsel Sorunlara İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımı

Yöneticilerin okullarıyla ilgili yaşadıkları eğitsel sorunlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; ilk sırada %100 ile bölgenin geri kalmış olmasıyla eğitime önem vermemesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Şimdi ben buranın Köprülü Beldesindenim. Babam zamanında yokluk içerisinde köyden Alanya'ya gitmiş, kendisini kurtarmış ve dört kardeşiz dördümüze de üniversiteyi bitirtmiş. (...) Şehirde her türlü imkân var ama başarı o oranda değil. Ben inanıyorum o şehirde çocuklarımıza verilen imkânlar kırsal kesimdeki öğrencilerimize verilse, özellikler bizim okulumuza gelen öğrencilerin %99'u kırsal kesimden çok geri kalmış okulu olmayan, öğretmeni olmayan köylerden gelen çocuklardır. Ama onların gözleri hep ışıltılı parlıyor. İşte biz yöneticiler onları anlamaya çalışıyoruz. Öğretmen arkadaşlarımız onları anlamaya çalışıyor tabi bizleri de üst makamlarımız bu kadar anlasalar inanıyorum bu çocuklardan ne cevherler çıkacağı düşüncesindeyim.

Y2: Çocukların çoğu sekiz yıllık eğitim zorunlu oldukları için okula geliyor. Sekiz yıllık eğitim zorunlu olmasa yani, bizim 250 tane çocuk varsa, bunların sayısı yarı yarıya düşer yani. Niye? Çocukların çoğunun velileri bizi niye arıyor, "çocuğuma iki hafta izin almak istiyorum." İşte, koyun gütmek için veya annesi babası koyun gütmeye gidiyor çocuklara bakma için, hani çocuklarının bir yerlerde çalıştırmak için bizden izin alırlar. Onun haricinde dediğim gibi 8 yıllık eğitim olmasa çocukların çoğu okula gelmez ki buda ailelerin eğitime önem verdiğini pek göstermiyor yani.

Y3: Bölgenin eğitime verdiği düzey bence çok düşük. Özellikle bulunduğu ortam çocukları köreltiyor. Çocukların bilişsel seviyelerini yükseltebilecekleri alanlar olsun, onların sadece gördükleri şey dağ, taş, orman, keçi, koyun gibi şeyler. O yüzden çocuklar kendilerini geliştirmek açısından hiçbir şey yapamıyorlar. Anne babanın da zaten buna bakış açısı biraz yetersiz. Çocuk bir an önce okuldan gelsin, keçilerin başında dursun. Tabi o da belki mecburiyetten dolayı böyle bir şey yapıyor, hani bulunduğu ortamdan dolayı. Ama olsun yine de insan özverili davranmalı bence. O okuyorsa bir şekilde ona göre kendini ayarlamalı. Dediğim gibi eğitime çok fazla önem verildiğini düşünmüyorum. Çocuklar da öyle anne babanın söylediklerinden çok etkilenip büyüyünce ne olacağını diye sorduğunda çok basit, sıradan işler hatta çoğunun okumayacakları gibi duyular alıyoruz. Bu da zaten bakış açısını ortaya koyuyor.

Daha sonra %66,66 ile pansiyondaki öğrencilerle yakından ilgilenerek etkilenen öğretmenlerin psikolojik sorunlar yaşaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Ama bizim okulumuzda benim şu 7-8 ayda gördüğüm 1. sınıftan tutun 8. sınıfa kadar bütün arkadaşların gerçekten hem sınıf ortamında hem nöbet ortamında hem belletici öğretmenlik ortamında hepsi birden gerçekten büyük bir özveriyle çalışıyor yani performanslarının üzerinde çalışmaya gayret ettiklerini ben görüyorum. Onun için de o arkadaşlarıma gerçekten teşekkür ediyorum. Zaman zaman işte pansiyonda bazı olaylara şahit oluyoruz. Bu genç arkadaşlarım adına ben üzülüyorum. Çünkü bu arkadaşlarımızın da psikolojisi zaman zaman bozuluyor. Onun için ben onları çok iyi anlıyorum.

Y2: Öğretmenler çoğu yeni atanan öğretmenler, yani yüksek puanlarla gelen öğretmenler. Genç öğretmenler daha doğrusu genelde en yüksek yaş 35 burada. Yeni öğretmenler, tabi onlar da üniversite ortamından çıkıp buraya gelmek, zorunlu hizmet yapmak, Gündoğmuş gibi zor bir ortamda çalışmak, onlar içinde bir yatılı okulda çalışmak çok farklı oluyor. Öğretmenler hani, kendisi öğrenci iken şimdi ayrı bir pozisyona geçiyor. Hani, birden ani bir değişim var. O ani değişimde öğretmenlerde çok büyük sorumluluklar var. Nöbet tutma olayı var, artı çocuğun parasını bile gidiyor cebine koyuyor. Yirmi dört saat çocuğu bir şekilde düşünmesi lazım yani. Öğretmenlerin başarısı iyi, şu yönden iyi hani özverili çalışıyorlar. (...) Bunların etkisinden kurtulmak kolay değil tabi. İnsan bun alıyor bunaldıkça öğrencilerine yansıtıyor.

Daha sonra %66,66 ile yönetim, öğretmen ile veli işbirliğinin yeterli olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Velilerle iş birliği %20-25. Okulumuzda en azından, en basitinden veli toplantısı yapıldı sene başında ikincisi yapılmadı, yılda belki bir kere veli toplantısı yapılıyor. Onun haricinde veliler ara ara çocuğunu almaya geldiğinde öğretmenlerle görüşüyor. Onun haricinde bir veli toplantısı çocuklarının problemlerini oturup saatlerce konuşabilecek bir ortam, toplantı bunlar yaratılmıyor. Niye? Tabi ulaşım sorunu, ailelerin gelip gitmesi problem ailelerin orada hayvanları var, onlara bakıyorlar. Tabi yakından ilgilenen aileler var, onlar da ilgilenenlerinin çocuklarının akademik başarısı, eğitsel başarısı yüksek. Hani ilgilenen ailelerin çocuklarındaki olumlu tarafları her zaman göze çarpıyor.

Y3: Burada yatılı olduğu için işin içine pek veli katılmıyor, o da uzak kalıyor işin açığı. Veli olmadığı için açıkçası çocuğa anne baba olurken öğretmenlik sınırını da korumak zorundasın, biraz sıkıntı oluyor hani. Bazen arkadaş oluyorsun ters tepiyor, bazen normal davranıyorsun çocuğa ulaşamıyorsun. Hani ne yapacağını şaştığın alanlar oluyor. Onun dışında burada veli de işin içinde olsa diğer okullardaki gibi bu durumunu veliye anlattığın zaman çocuğun bence anne baba olarak o görevini üstlenir sen de öğretmenlik kısmını yaparsın, daha gerçekçi o çocuğu yönlendirebilirsin. O yüzden yetersiz buluyorum.

Daha sonra %66,66 ile okul yönetimiyle öğretmenler arası işbirliğinin yeterli olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Tabi iş birliği düştük, niye düştük? Yani, niye düştük insanların birbirine tavrı da önemli. Benim dediğim olur diye hani okul müdürü olsa da diğer arkadaşlarla öğretmenlerle iyi iş birliği içerisinde olup fikir birliğine varılarak bir şeyler yapılması lazım. Fikir birliği yapılmadan herkes kafasına göre iş yaptığında iş birliği hiç bir zaman olumlu sonuçlara varılamıyor.

Y3: Öğretmenlerle yönetici arasında tabi ki işbirliği var. Herkes kendi işini yapıyor aslında hani ne bileyim çok fazla bir araya gelinmiyor. Çünkü öğretmenlerin çok büyük sorumlulukları oluyor burada. Yani yönetim elinden geldiğince ona yansıtıldığı kadar işbirliğine geçildiğini düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile öğretmenlerin maddi sıkıntılarını derslere yansıtması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Eğitim çalışanı sınıfa girdiği zaman bugün hangi taksiti ödeyeceğim diye düşünmemesi lazım, bugün evime eşya şu bu götürebilecek miyim diye düşünmemesi lazım kafası rahat bir şekilde sınıfa girip o gencecik beyinlere en faydalı olacak şekilde gayret göstermesi lazım. Ama işte dediğimiz gibi bu şartlardan dolayı da ne yazık ki işte özel problemlerden ailevi problemlerden çocuk problemlerinden ekonomik problemlerden sınıfa girdiği zaman bu problemleri düşünmeyen öğretmen sayısı ne yazık ki %10'ları bulmaz. Bu da ayrı bir gerçek.

Daha sonra %33,33 ile öğrenci velilerinin kendi çocuklarıyla ilgilenmemesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Çocukların aileleri pek ilgi göstermiyor yani, annesi babası çocuğun eğitsel durumu nasıl, okulda barınma ihtiyacı, temizlik. O şey gibi sorunlarsa, hani ne gibi sorunlar yaşıyorlar pek ilgilenmiyorlar. Sene içerisinde çocuklarının acil hastalık durumları olduğunda geliyorlar. Onun haricinde çocuklarının eğitim durumları nasıl, hangi derste problem yaşıyorlar veya öğretmenleri ile ilgili problemleri var mı, arkadaşları ile ilgili problemleri gibi bunlarla ilgi pek görüşmek için gelmiyorlar. Ancak acil durumlarda kol kırılması veya acil hastalıklar gibi durumlarda geliyorlar. (...)Ama aile YİBO'ya göndeririz diye hani, sanki çocuk kendisinden çıkmış gibi düşünmeye başlıyor hâlbuki çocuğun anne babaya 24 saat ihtiyacı var. Çocuklar hani buraya gelirken dediğim gibi belli alt yapısı oluşması lazım, o alt yapı olmadığından dolayı 1. kademeye dair okuma yazma olayı ne kadar başarılı olursa 2. Kadememiz de daha iyi olur. (...)Kişisel ihtiyaçlara bakılıyor, aileleri sıkıştırmadığından dolayı, belki de bu çocuklarının çoğunun ailesi burada çocuğun birleştirilmiş sınıfta olduğunu bilmiyor, sorsak gerçekten bilmiyordur. Birleştirilmiş sınıf olduğunda ne gibi bir olumsuzlukları var onu bile bilmiyorlar yani. Burada çocuklarının gerektiği gibi takip etmediklerini, hani çocuklar hakkında bilgi sahibi olmak istemediklerini gösteriyor. (...)Merkez ilköğretim okullarındaki çocuklarla bizim okuldaki çocukların ne gibi bir farklılıkları var, gayet net bir şekilde görüyoruz. Yani bence bu YİBO'daki başarı, eğitsel başarının, çocuklarda eğitsel başarısızlığın daha doğrusu, çocuklarındaki davranış bozukluklarının sebepleri köydeki olumsuzluk, köydeki olumsuz yetişme şartları... O şartlardaki yetişen çocuğun buraya gelmesi, ardından velinin çocuğa olan ilgisizliğin devam etmesi. Yani velinin, çocuğun annesinin babasının görevi çok büyük, öğretmen bunu ne zamana kadar, nasıl yapabilir? Öğretmen yapabilir ama anne bananın yaptığını yapamaz yani. Çocuğa burnunu silmesini annesi babası öğretemez mi öğretebilir yani. Ama köydeki olumsuz

şartlardan bazı şeyler onlara da normal geliyor. Çocuk annesinden babasında ne görüyorsa onu yapıyor. Ardından buraya geliyor çocuk aynı şeyi devam ettirmeye kalkıyor.

Daha sonra %33,33 ile öğrencilerin almış oldukları temel eğitimde eksiklik olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Antalya İl Milli Eğitimi'nin yaptığı performans takip sınavına bakarsak eğitsel başarı çok düşük. Antalya'daki İlköğretim Okulları sıralamasında bizim okulumuz sondan onuncu, çok düşük başarısı çok düşük. Niye çocukların eğitsel başarısı çok düşük, köylerdeki okullar birleştirilmiş sınıflar. Bütün çocuklardan var 1.2.3.4.5 hepsi var hepsi bir araya geliyor çocuklarla birebir ilgilenme imkânı çok düşük. Alması gereken eğitimin belki %50 sini bile almıyorlar orada. Buraya geldiklerinde de çocuklar hani 5 yıllık eğitimde de belli bir temel oluşmadığı için bundan sonraki eğitimde pek bir şeye yaramıyor yani. (...)Öğrencilere ilgi gösteriyorlar, ellerinden geleni yapıyorlar ama dediğim gibi çocukların köyden gelirken alt yapıları çok düşük öğretmenler de burada elinden geleni yapıyorlar ama onu tamamlamak basit bir şey değil, çocuk okuma yazma bilmiyor. Hani ben 7. sınıftaki çocukların İngilizce dersine giriyorum çocuk Türkçe yazmakta zorlanıyor ismini yazamıyor, o çocuğa ben İngilizce öğretmeye çalışıyorum yani. (...)Yani Birleştirilmiş sınıflardaki olumsuz ortam bizim buradaki sınıflara yansıyor. Bu da okulun genel bir başarısına yansıyor. Hani çocuklar 250 öğrenci varsa bunların 50 tanesi başarılıdır hani beşte biri başarılıdır. (...)İlk kademeyi değerlendirirsek, şimdi çocuklar, 1. sınıfa gelen çocukların 6-7 yaşa gelene kadar çocukların aile eğitimi alması lazım. Temizlik, ondan sonra yani genel bilgileri alması lazım, çocuğun iyi eğitim almaya istekli bir duruma gelmesi lazım. Ama aile YİBO'ya göndeririz diye hani, sanki çocuk kendisinden çıkmış gibi düşünmeye başlıyor hâlbuki çocuğun anne babaya 24 saat ihtiyacı var. Çocuklar hani buraya gelirken dediğim gibi belli alt yapısı oluşması lazım, o alt yapı olmadığından dolayı 1. kademeye dair okuma yazma olayı ne kadar başarılı olursa 2. Kadememiz de daha iyi olur.

Daha sonra %33,33 ile yatılı okulda öğretmen eksikliği nedeniyle birleştirilmiş sınıf okutulması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Mesela bizim burada 2.-3. sınıf birleştirmiş sınıf ki mağdur olan çocuklar var. Birleştirilmiş sınıf şöyle ortaya çıktı. Öğretmen doğum iznine ayrıldı sonra öğretmen bulunamadı, bulunabilir miydi? Tabi ki bulunabilirdi. Gereken yapıldı mı? Gereken tabi ki yapılmadı yani. Niye yapılmadı? YİBO'daki öğrenciler için önem veriliyor ama hani dışarıdan öyle görünüyor. Çocuklara çok iyi önem veriliyor istedikleri her şey yapıyor ama yeri geldiği zaman önem verilmiyor, mesela birleştirilmiş sınıf için öğretmen bulunamaz mıydı? Bulunabilirdi. Merkez İlköğretim Okulu'ndaki bir öğretmen askere gitti onun yerine ücretli öğretmen bulundu. Bulmak isteyince bulunuyor ama buna gerekli önem verilmiyor niye? Bir şekilde gider, hallolur devam eder gibi düşünülüyor. Niye? Çünkü bu çocukların velilerinin kaç tanesi gelip "bizim çocuklarımızın öğretmeni doğum iznine ayrıldı, bunlar birleştirilmiş sınıf olamaz" diye hangisi gelip okul müdürüne çıktı veya şikâyetçi oldu? Gereken yerlere bildirdi mi hiç biri bildirmede.

Daha sonra %33,33 ile okulda öğretmen kadrosunun sürekli değişmesi, oturmuş bir kadro olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- İkincisi öğretmen kadrosu bilmiyorum buna yapacak bir şey var mı yok mu, bilmiyorum ama öğretmen kadrosunun sürekli askere gitmesi, birilerinin sürekli doğum iznine gitmesi değişik durumlar bunlar çok olumsuz etkiliyor okulu. Birleştirilmiş sınıflar ortaya çıkıyor. Derse girecek öğretmen bulunmuyor. (...) Ama böyle kırsal bölgelerde, kimisi eş durumundan gidiyor kimisi askere gidiyor, şundan bundan gidiyor. Öğretmen kadrosu oturmadığı için ve eğitsel başarı seviyesi düşüyor. Çocuk 2 yılda 5 öğretmen değiştiriyor ikincisi bu. (...)O hayati mevzular aile, artı okuldaki öğretmen problemi, yönetici problemi gibi noktalar; hani fiziksel şartlar bir şekilde eksik olsa da devam edebiliyor; ama çocuğun ailesinin ilgisizliği, yönetimin kalıcı olmaması, öğretmenin kalıcı olmaması sürekli bir şeylerin değişmesi çocukların eğitsel başarısını olumsuz bir şekilde etkiliyor.

Daha sonra %33,33 ile zorunlu eğitimin olumsuzluklarının bu okulda hissedilmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Yatılı okullarda görev yapmak ilk defa karşılaştığım, zaten ilk atama yerim olduğu için ilk başta biraz zorluklarını yaşadık, zamanla alıştık. Aslında yatılı okulların çok büyük bir problemi yok. Problem aslında tüm çocukların zorunlu eğitim kapsamında aynı okula toplanmasından kaynaklanan bir sorun var. (...)Onun dışında bence çocuklarda bilişsel seviye problemi var. Tekrar başa dönmüş gibi olacağım ama zorunlu eğitimden dolayı buraya gelip zoraki okutulmaya çalışılan çocuklardan kaynaklanan problem var.

Aslında hani öğretmen olarak, yönetim olarak ya da bulunduğumuz ortam olarak bir problem olduğunu düşünmüyorum. Çocukların algısal olarak problemlili olduğunu düşünüyorum. Bu çoğunlukta olunca...

Daha sonra %33,33 ile öğrencilerin çoğunluğunun düşük algıda olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Bence çoğunluğun algıları düşük. İlgi açısından baktığımızda öğretmen arkadaşlarımız ve ben çok şey yapıyoruz. Pek çok mükemmel şeyler ortaya çıkıyor ama çocuk bunu alamıyorsa da algısal olarak yeterli olmuyor ki bunu görüyoruz, o sırada da yapacak hiçbir şey olmuyor.

Daha sonra %33,33 ile öğrenciler arasında seviye farkının olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Okuldaki öğrencilerin çok büyük bir bölümü olmamakla birlikte başarılı olan öğrencilerimiz de var tabi. Yani bu çocuklar kırsal kesimden gelmelerine rağmen çok müthiş zekâlarının olduğunu ve en ufak bir yönlendirmede çok farklı ortamlarla karşılaşabiliyoruz. En ufak bir bilgi aktarımında onu kapıp üzerine bir şeyler ekleyip ortaya çok daha değişik şeyler çıkaranlar da var tabi ki.

Daha sonra %33,33 ile bazı durumlar sebebiyle öğretmen eksikliği yaşanarak bazı derslerin boş geçmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Başka problem: sürekli öğretmen değişmesi, öğretmenin askere gitmesi, doğum iznine ayrılması, tayinin çıkıp gitmesi okul için büyük bir problem yaratıyor. Yani bu bakanlığın yılda bir kere tayini olsun dönem ortasında tayini olmasının durumuna katılıyorum çünkü öğretmen gidiyor onun yerine bir gelecek mi? gelmeyince bir dönem boşluklar, dersleri boş geçiyor. Yeni gelen öğretmenlerin alışması, öğretmenin çocuklara alışması, çocukların öğretmene alışması... Ardından o öğretmen gidiyor hani sürekli bir sirkülasyon olduğu zaman ne çocuk öğretmene alışıyor ne de öğretmen o ortama alışıyor.

Yöneticilerin okullarıyla ilgili yaşadıkları eğitsel sorunlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; bölgenin geri kalmış olmasıyla eğitime önem vermemesi, pansiyondaki öğrencilerle yakından ilgilenecek etkilenen öğretmenlerin psikolojik sorunlar yaşaması, yönetim, öğretmen ile veli işbirliğinin yeterli olmaması, okul yönetimiyle öğretmenler arası işbirliğinin yeterli olmaması, öğretmenlerin maddi sıkıntılarını derslere yansıtması, öğrenci velilerinin kendi çocuklarıyla ilgilenmemesi, öğrencilerin almış oldukları temel eğitimde eksiklik olması, yatılı okulda öğretmen eksikliği nedeniyle birleştirilmiş sınıf okutulması, okulda öğretmen kadrosunun sürekli değişmesi, oturmuş bir kadro olmaması, zorunlu eğitimin olumsuzluklarının bu okulda hissedilmesi, öğrencilerin çoğunluğunun düşük algıda olması, öğrenciler arasında seviye farkının olması, bazı durumlar sebebiyle öğretmen eksikliği yaşanarak bazı derslerin boş geçmesi gibi sorunları dile getirmişlerdir.

3.3. Yöneticilerin Bu Okulda Değiştirilmesi Gereken Durumlar Hakkındaki Görüşleri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla yöneticilerin yatılı okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki görüşleri ile ilgili frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 4'de elde edilen veriler görülmektedir.

Yöneticilerin bu okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; ilk sırada %100 ile okulun sağlık personelinin olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Çünkü belki biraz sonra soracaksınız özellikle sağlık personeli açısından okulumuzun norm kadrosu var ama iki sefer resmi yazı vermemize rağmen siz neden bunu istediniz neden bu personeli istediniz diye soran bile yok. (...) Yani böyle bir devlet anlayışı bana göre olmaz yanlıştır. Madem bu okulu buraya yapıyorsunuz, bu personeli buraya veriyorsanız o halde bu ekipmanları bu personeli de vereceksiniz ki çocuklarımızın başına bir şey geldiği zaman arkadaşlarımızın bu genç öğretmen arkadaşlarımızın eli ayağı titremeyecek, bizlerin psikolojisi bozulmayacak.

Y2- Okulun imkânları eksik hemşire eksik, 24 saat hemşire olması lazım burada artı, ambulans olması lazım. İtfaiyesi olan YİBO'lar dahi var, kesinlikle bu okula bir tane hemşire olması lazım, ambulans olması lazım. Biz burada ambulans olmadığı zaman, benim arabam yok. Nöbetçi öğretmene de arabasıyla sürekli sağlık ocağına götür denmiyor ama götürüyor. Aynı zamanda sağlık ocağı da gereken imkânlarla da sahip değil, çocukların çoğu kolu kırıldığında veya anlaşılmasız bir hastalığı olduğunda hemen Manavgat'a sevk ediliyor, bizim bu çocukları sürekli Manavgat'a getirip götürme imkânımız çok kısıtlı. Ailelerine de ailesi 50 km. uzakta oturuyor onun ailesini o çocuğu gelip götürmesi çok büyük dert yani. Hemşire kesinlikle lazım okula artı ambulans çocuklar gece yarısı hastalanıyor buradaki sağlık ocağında halledilemeyen problemler oluyor, çocukların Manavgat'a götürülmesi geriyor kesinlikle bu okula bir tane hemşirenin olması lazım.

Y3: Okulda personel eksikliği fazla. En başta pansiyonu ele alacak olursak orada sabit bir hemşirenin, sabit bir doktorun mutlaka orada yatılı olarak kalması gerekiyor.

OKULDA DEĞİŞTİRİLMESİ GEREKEN DURUMLAR	Y 1	Y 2	Y3	F	%
Okulun sağlık personelinin olmaması	√	√	√	3	100
İnternetin bölgenin şartlarından dolayı sık sık arıza vermesi	√	√	√	3	100
Okulun fiziksel eksikliklerinin olması	√	√	√	3	100
Üst makamların yöneticilere yeterli yardımda bulunmaması	√	√		2	66,66
Okulda güvenlik personelinin olmaması		√	√	2	66,66
Yatılı okulda kapalı spor salonunun olmaması		√	√	2	66,66
YİBO yöneticilerinin kadrolu değil, vekil olması		√	√	2	66,66
Yönetici olarak tecrübeli olmama		√	√	2	66,66
Kaynaştırma durumundaki öğrencilerin aileler yüzünden RAM'a yönlendirilememesi		√	√	2	66,66
Yöneticilerin okuldaki işleri çözmelerinde önlerinde engellerin olması	√			1	33,33
Okul şoförünün evinin uzakta olması sebebiyle sorun yaşanması		√		1	33,33
Okula gelen öğrencilerin sağlık problemlerinin öğretmenleri yıpratması	√			1	33,33
Okulda büro memurunun olmaması	√			1	33,33
Okulun tesisatından anlayan personelin okulda olmaması ³	√			1	33,33
Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olması			√	1	33,33
Okulun fiziksel eksikliklerinin giderilmesi için üst makamlara ulaşılması ancak cevap alınmaması	√			1	33,33
Öğrencilerin interneti kullanma imkânlarının olmaması		√		1	33,33
Yönetici ve öğretmenin ihalelerle uğraştırılması sonucu eğitimle daha az ilgilenmesi	√			1	33,33
YİBO'da birleştirilmiş sınıf eğitimi verilmesinde yönetimin ve üst kurumların ilgisizliği		√		1	33,33
Yemek ihalesine tek şirket katıldığı için yemek kalitesinin düşük olması		√		1	33,33
YİBO'daki lojman sayısının yetersiz olması		√		1	33,33
Sınıf kitaplıklarının yetersiz olması		√		1	33,33
Öğretmenlerin nöbet tutmamak istemesinin okulu sıkıntıya sokması		√		1	33,33
RAM'a yönlendirilen öğrencilerle RAM'ın yeterince ilgilenmemesi		√		1	33,33

Tablo 4: Yöneticilerin Yatılı Okuldaki Değiştirilmesi Gereken Durumlardan Sisteme Yönelik Olanlar Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Daha sonra yine %100 ile okulun fiziksel eksikliklerinin olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Mesela okulumuzun pansiyonunun tuvaletleri baya büyük problem oraları boyatmadık bile çünkü yukarıdan su akıyor, tesisatımızın değişmesi yenilenmesi gerekiyor. Pansiyonumuzun aynı şekilde, yine pansiyonumuzun üzerindeki gün ısının büyük bir bölümü çalışmıyor zaten çalıştıramamışlar. (...)Gün ısılarımızın oradan inmesi gerekiyor, çünkü kullanılmıyor, kullanılmayınca da çatıya zarar veriyor, su

geçiriyor. Onunla ilgili teşvik raporları gelmedi, keşif yapıldı. Ama tabi yukarıdan onay alınmadığı sürece bizim yapabileceğimiz hiçbir şey yok. (...)Onun dışında yukarıdaki tuvaletlerimizin de büyük bölümünün değişmesi gerekiyor onları da değiştiremedik. Ama işte yazı geldiği zaman personelimizle bir şeyler yapmaya çalışacağız. Yine okul bahçesinde bulunan projelerden dolayı elektrik direkleri var küçük boylu aydınlatma direkleri onlar atıl değil bunların kaldırılması için müracaat ettik. Çünkü onlar şu an zararlı.

Y2- Onun haricinde pansiyonun üzerinde güneş enerjisi sistemi var zamanında yapılmış ama şimdi devre dışı, o uğraşılıyor. (...) Onun haricinde elektrik problemimiz var, sürekli gelip giden elektriğimiz çok büyük sıkıntıya sokuyor bizi, jeneratöre 6 ayda bir 1000-1500 litre mazot almamız gerekiyor ki o da devlete ek bir yük yani. Jeneratör zarar, jeneratörde dengesiz gidip gelen elektir sonucu yanma oluyor tabi o da ayrı bir masraf. Geçenlerde aynısı oldu yani elektriğin dengesiz gelip gitmesinden dolayı yandı, durduk yere 750 lira masraf çıktı. Onun haricince ek bina, çocukların ihtiyacı olan, futbol sahası var basketbol sahası var başka ihtiyaçları olan bir şey yok yani.

Y3- Yatılı okul çocuklar yemeğe sırayla alınıyor, üstü kapalı bir ortamımız yok. Yazın sıcağın kışın soğuktan koruyacak bir alanımız yok mesela. Çocukların en büyük eksikliğinin bu olduğunu düşünüyorum. Çocuklar dışarıda sıra oluyorlar, yeri geliyor yağmur yağıyor, yeri geliyor saatlerce dışarıda bekledikleri oluyor. Üstü kapalı bir yer derken çocuklar yeri geliyor yağmur yağıyor yeri geliyor sıcakta güneşin. altında kalıyorlar ve onları bundan koruyacak kapalı bir alanımız yok. En azından üstünün brandayla kaplı bir yer bile olsa öyle bir eksikliğimiz var. Onun dışında kapalı spor salonumuz olacak alanımız var ama bunu yapacak gerekli izini alacak yerler problem oluyor. Onun peşine düşmek lazım.

Daha sonra %100 ile internetin bölgenin şartlarından dolayı sık sık arıza vermesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Mesela e-etüt diye bir uygulamamız başladı. Burası hava yağdığı zaman fişi çekmemiz lazım. Paratonerimiz var ama kaç seferdir bütün telefon santralimiz modemlerimiz yanıyor. Ne kadar dikkat etsek de yine geçen hafta bütün sistemimiz alt üst oldu. Bir tek müdür odasındaki internetimiz var şu anda. Belki arkadaşlarımız bize kızıyor, niye yapılmadı diye ama bir iki hafta sonra ancak gelebileceklerini söylediler.

Y2: İnternet imkânı burada biraz problemlili, internet imkânımız kısıtlı. Nasıl kısıtlı, biz bundan 3-4 ay önce ihale yaptık, modem kullanıma başlandı ama buranın şimşekli yağışlı olduğu için sürekli şimşek olayı olmasından dolayı yanıyor mesela 2-3 ay önce elektrik panosu yandı. Onun haricinde buraya gelip gitme imkânımız yok, bir bilgisayarıcıyı çağırıyorsunuz 2 hafta sonra geliyor. Bir modem arızalanıyor, bilgisayarıcıyı çağırıyorsunuz 2 hafta sonra geliyor. Şehir merkezinde uzak olduğu için de gelen adam da onun parasını alıyor, alması gereken paranın 2 katını alıyor, geçen bir jeneratör yandı sadece 350 lira para aldı. İnternet kullanım imkânı gerçekten çok uğraştık biz bu bilgisayar kullanma imkânı ile ama sürekli şimşek çarpması olduğu için modem yanınca, modem yanınca da tekrar kullanılması durumunda 2 hafta geçiyor, aynı şey sürekli tekrar ediyor.

Y3: İnternet imkânları var fakat interneti engelleyecek bir ortam da var. Nasıl bir engel dersiniz bulunulan doğa şartları, sürekli yağmur, şimşek altında olan bir yerdeyiz ve bu da okulun elektrik donanımına çok fazla zarar verdiği için çok fazla çocukları o ortamda bulunduramıyoruz. Çünkü mahrumiyet bölgesinde olduğumuz için en ufak bir arızayı gidermemiz günleri, hatta ayları alıyor. Hem maddi olarak da sıkıntısı oluyor, buraya gelecek olan görevliler ya da bu işin tamiratını yapacak kişiler biraz daha sıkıntılı geliyor buraya. Hani imkân var ama şartlar uygun değil, çoğu zaman da engellemeye kadar gidiyor.

Daha sonra %66,66 ile üst makamların yöneticilere yeterli yardımda bulunmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Ama idareci olarak tabii okulumuzun bulunduğu coğrafi yapıdan dolayı işte geri kalmışlığından dolayı biraz da bizi üst makamlarımız anlarsa işlerimizi çalışmalarımızı yaparken yöneticilerimiz üst yöneticilerimiz bizleri anlarsa, sıkıntılarımızı dikkate alırlarsa hiçbir şeyin çözülemeyeceğine yani ben inanmıyorum.

Y2: İlçe Milli Eğitim ile tabii ki kopukluk var, nasıl bir kopukluk var, YİBO her işi kendi haledebilir diye düşünülüyor. YİBO'ya gereken ilgiyi gösterilmiyor niye? YİBO'nun imkânları çok büyük. İstedikleri her şey her an olabilir diye düşünülüyor. O yüzden gerekenler yapılmıyor. YİBO biraz böyle kendi kendine bırakılıyor, kendi haline bırakılıyor. İlçe Milli Eğitim Müdürü de pek ilgilenmiyor. O da Gündoğmuş'taki olumsuz durumdan dolayı vekil olduğu için gereken ilgiyi göstermiyor. Hani herkes günü kurtarma peşinde o yüzden

ileri vadede hiç bir zaman düşünülüyor. (...) Evet, elektrik problemleri var. Yani bölge ile olan ilişki elektriklerin hiç gelmemesi, belediye başkanı YİBO'nun problemleri ile ilgileniyor mu, hayır... Belediye kendi kendilerine yetemiyor ki YİBO ile ilgilenin. (...)Belediyenin imkânları da yok. Okulun bir kanalizasyon sorunları oluyor vidanjör göndermeleri için 40 kişinin araya girmesi gerekiyor.

Daha sonra %66,66 ile okulda güvenlik personelinin olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Onun haricinde düzeltilmesi gereken personel eksikliği yok, personel eksikliği şu konuda var güvenlik eksikliği var, hani kapıda bir güvenlik yok. Tamam, kaloriferlisi var memuru var şu var bu var ama güvenlik, çok büyük bir eksiklik. Onun haricince, onun haricince başka bir şey yok.

Y3- Onun dışında güvenlik problemi var. Tamam, burada çalışanlar okulun çevresindeki güvenliği sağlamaya çalışıyorlar ama bir güvenlik şirketinden gelecek işin uzmanları kadar bu işi anlamazlar. Daha profesyonel yapmak varken, baktığın zaman belli başlı noktalarda eksiklikler var. Onun dışında bir eksikliğimiz olduğunu düşünmüyorum çünkü baktığımızda temizlik açısından olsun, diğer işlere koşuşturan personel olsun onlar tamam.

Daha sonra %66,66 ile yatılı okulda kapalı spor salonunun olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Fiziki şartlarda eksiklik yok gibi bir şey yani, çocukların ihtiyacı olan her şey var, ama çocuklar için kapalı spor salonu yapılabilir mesela. Hani bölge biraz problemlili bir bölge, yağmuru var o yüzden kapalı bir

spor salonu olması, desten sonra vakitlerini de orada geçirebilirler veya beden eğitimi derslerini orada geçirebilirler.

Y3: Fiziki şartlarda aslında giderilebilecek belli başlı eksiklikler var. Bunu milli eğitime kabul ettirebildiğinde yani spor salonu en büyük eksiklik bu.

Daha sonra %66,66 ile YİBO yöneticilerinin kadrolu değil, vekil olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Tabi ki sağlanamıyor işbirliği, niye? Biz de görevlendirmeyiz burada, yöneticilikte görevlendirmeyiz. Buraya bir kadrolu müdür yardımcısı en son ne zaman geldi o da çok uzun zaman önce gelmiştir. YİBO'ların öncelikle yönetimin bir kadrolu yönetici olması lazım. Bir müdür, müdür başyardımcısı artı üç tane müdür yardımcısı olmalı. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, Bakanlığın bu konuyla yakından ilgilenmesi lazım, niye? Görevlendirilme olduğu zaman eğitime gereken ilgi gösterilmiyor. Ben görevlendirmeyeyim benim söylediğim şey kadrolu müdür başyardımcısına ne kadar etki eder veya İlçe Milli Eğitim'e ne kadar etki eder? Hani bu biraz da bizim inisiyatifimizde, bizim sözümüzle olabilecek bir şey değil yani.

Y3: Okulun sisteminin işleyişini düşündüğümüzde, kadrolu olarak birilerinin bu işi üstlenmemesi bence problem yaşıyor. (...) Onun dışında bunu uygulamaya kalktımda ki yıllar alacak. Bence bu tarz okullara kesinlikle kadrolu, deneyimli ve yılların birikimini almış insanlarla yönetim kısmını en başta halledip daha sonra öğretmen arkadaşlarla da birlikte çok daha güzel ortam olacağını düşünüyorum. Biz yine bir aradayız ama olsun yetersiz kalıyor. Her türlü konuda baktığımızda. (...)En büyük sıkıntı zaten acemilik. Onun dışında olaylara yönetim gözünden bakarak çözüm üretmemek. Çözüm üretmeye çalıştığında yeni gelmişsin ve öğretmen arkadaşların arasından çıkıp oraya oturmak çok fazla etkili olduğunu düşünmüyorum. Çünkü dün şakalaştığın bir insana yarın çağırıp da şunu yap, bunu yap demek çok zor. En büyük sıkıntısı bu.

Daha sonra %66,66 ile yönetici olarak tecrübeli olmama gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Ben zaten 6 aylık öğretmendim, ondan sonra görevlendirmeye müdür yardımcılığına başladım. Benim daha öğretmenlikteki gerekli bir tecrübem yok, müdür yardımcılığına da tabi ki belli bir tecrübe, birikim gerekiyor, onlara da sahip olamadığım için görevimi de dört dörtlük yapamıyorum. Zorunlu hizmet bölgelerinde bu her zaman böyledir... Tecrübeliler hep merkezdedir, hani kimse burada durmak istemiyor. Gereken hizmet süresini dolduruyor gidiyor. Tecrübeli insanlar buraya gelmek istemiyor. Yeni gelenler de tecrübesiz olduğu için -bizim okulumuzda olduğu gibi- öğretmenler tecrübeli değil, yarı yarıya tecrübeliler var tecrübesizler var genelde. Okul yönetimi tecrübeli mi? Daha önceki okul müdürümüz 6 ay çalıştı, o da baya bir

sıkıntı yaşadı, çevreye uyum problemi vardı artı burada okula uyum problemi vardı, 6 sonra tayinini istedi gitti. Müdür başyardımcısı müdür oldu.

Y3- Artı bende mesela bu işe yeni girdim, yönetim işinde yaklaşık 4-5 aydır içindeyim. Şöyle baktığım zaman ben öğretmenliği bile daha doğru düzgün yaşamamışken yönetim işi uydurma ya da yerini doldurma açısından bulunmuş gibi oluyor. Çünkü ben bu işi öğrenmeye kalksam bile benim bu en azından yönetimi öğrenmem bile bir senemi alacaktır.

Daha sonra %66,66 ile kaynaştırma durumundaki öğrencilerin aileler yüzünden RAM'a yönlendirilememesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- YİBO başarısız oluyor niye oluyor? Bin bir türlü çocuk geliyor YİBO'ya, okuma yazma bilmiyor, kaynaştırma öğrencisi, bir ton kaynaştırma öğrencisi var okulumuzda. Kaynaştırma öğrencisini biz yönlendiriyoruz RAM'a ama ailelerde farklı bir algılama var, benim çocuğum özürlü mü benim çocuğum deli mi diye kızıyorlar, bilmiyorlar...

Y3: Bu çocuklar RAM'a yönlendirilmeye çalışılıyor fakat RAM adı altında bulunan şeyi aileler çok bilmiyorlar. Aileler oraya giden çocuğun özürlü ya da deli olduğunu düşünüyorlar. O yüzden aile izin vermeyince böyle bir şeye kalkışılmıyor yasal olarak. Aile izin vermeyince biz de o konuda yetersiz kalıyoruz.

Daha sonra %33,33 ile yöneticilerin okuldaki işleri çözmelerinde önlerinde engellerin olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Tabi bizim okulumuzun gerçekten sorunları var. Biraz sonra bundan da konuşacağız. Ama bu sorunların birçoğu çözülemez sorunlar değil. Tabi yönetici olarak insanların önünde bazı engeller var.

Daha sonra %33,33 ile okul şoförünün evinin uzakta olması sebebiyle sorun yaşanması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Manavgat'a nasıl götürülüyor, Manavgat'a nöbetçi öğretmen eşliğinde ve okulun arabası ile götürülüyor. Ama bu tabii ki zor oluyor niye şoför okulda değil yakınımızda bir köy var her gün evine gidiyor. Şoför burada olmadığı için götüremiyor. Şoförün burada olması lazım sonra görevlendirme yazısıyla Manavgat'a götürmesi lazım zor, çok zor yani... Ama burada 24 saat ambulans olsa ambulans şoförü olsa bunlar hiç bir zaman problem olmaz çocuklara bir şey olduğunda gerekli yerlere götürülür.

Daha sonra %33,33 ile okula gelen öğrencilerin sağlık problemlerinin öğretmenleri yıpratması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Ama tabii ki yatılı ilköğretim bölge okullarının bizim sistemimiz bana göre yanlış. Burası yatılı bir okul yatılı bir okula devlet parasız yatılı sınavını kazanıp yatılı okulu kazanıp gelen öğrencilerimizin sağlık kurulu raporu isteniyorsa bu tür okula da bu raporu alarak gelmesinde fayda var.

Daha sonra %33,33 ile okulda büro memurunun olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Yani bu konuda %90 ben yaklaşımımızın doğru olduğu düşüncesindeyim. Ama bizim eksiklerimiz yok mudur işte personel anlamda özellikle yardımcı personelde büro memurunun olmaması, sağlık personelimizin olmaması yani işin uzmanı olan yardımcı hizmetlilerimizin olmaması ayrı bir sıkıntı teşkil ediyor. Onu da çözmeye çalışıyoruz gayret ediyoruz.

Daha sonra %33,33 ile okulun tesisatından anlayan personelin okulda olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Çünkü ilçemiz öyle bir yer ki küçük olduğu için bu okulumuzun tesisatını çalıştırdığımız zaman ortaya çıkan sorunu çözecek esnaf yok ya Manavgat'tan, ya Karaman'dan, ya Antalya'dan, ya da Konya'dan gelmesi lazım. Bunlar olunca da işte işlerimiz aksiyor. Bunun için bu tür işlerden anlayan personele fazlasıyla ihtiyaç var.

Daha sonra %33,33 ile öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Okulun kaynakları yeterli. Dediğim gibi çocukların çok fazla alanları yok. Yatılı okulda kendilerini geliştirecekleri kütüphanemiz var, bilişim sınıfı var ama onun dışında her hangi bir şey yok. Çocukların rahat rahat kendilerini ifade edecekleri alanlar yok. (...)Çocukların boş vakitleri genelde etüt dışında sosyal

Etkinliklerle doldurulmaya çalışılıyor. Dışarıda çocuklar kendi oyunlarıyla zaten kapalı bir bahçesi yok. Kendince uydurdukları oyunlarıyla değerlendiriyorlar. Onun dışında film izlettiriliyor, müzik dinlettiğimiz anlar oluyor. (...) Aslında yeterli değil. Çünkü çocukların alanları çok kısıtlı. Buldukları alanlarda da başarılı olabilecekleri alanlar çok kısıtlı. En azından çarşısı olan bir yer ya da geniş bir yer olsa çok daha farklı alanlara yönelebilirler. Mesela sinema olsun, tiyatro olsun buralarda eğlenebilirler. Buralarda öyle imkânları yok o yüzden boş vakitlerini çok iyi değerlendirdiklerini düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile okulun fiziksel eksikliklerinin giderilmesi için üst makamlara ulaşılması ancak cevap alınmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Evet, hem yazılı hem sözlü iki kere ilettik ancak Türkiye'deki sistemin işleyişi ortada. Bir yerlerde tanıdığın, bir yerlerde samimi olduğun kişiler olmadığı zaman ne kadar yazsanız nafile kalıyor. Bizim üst makamlara okulumuzun kazan dairesiyle ilgili, efendim tuvaletleriyle ilgili yani genel fiziki görünümüyle ilgili rapor yazmıştım, bize yardımcı olunması için yazı yazmamıza rağmen ne aradılar ne sordular. Ama ilde toplantıda özellikle dile getirdim özellikle şube müdürüne, sağ olsun raporu buldu 1 hafta sonra keşfe mühendis yolladılar. Sorunuza derman oldular mı? Hayır, ödenek göndermeleri lazım. Göndereceğiz dediler ama bir ay geçti hala öyle bir şey yok. (...)Gün ısılarımızın oradan inmesi gerekiyor, çünkü kullanılmıyor, kullanılmayınca da çatıya zarar veriyor, su geçiriyor. Onunla ilgili teşvik raporları gelmedi, keşif yapıldı. Ama tabii yukarıdan onay alınmadığı sürece bizim yapabileceğimiz hiçbir şey yok.

Daha sonra %33,33 ile öğrencilerin interneti kullanma imkânlarının olmaması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Benim odamda bile internet yok kabloda problem var bununla ilgilenecek bir bilgisayar öğretmenimiz yok ki o bilgisayarlıları da çağırdığımızda hemen gelmiyor ulaşımı zor bir bölgede olduğumuz için, gelen giden de pek olmuyor. İnternet kullanımı yok. Hâlbuki bizim dynet uygulamamız var, çocukların bu

uygulamayı yapması gerekiyor. Uygulamıyor biz yapıyoruz. Çocuğun araştırması gereken şeyler oluyor, çocuk araştıramıyor araştırma ödevi oluyor sosyal bilgilerinden, fen bilgisinden, teknolojik tasarımdan ne yapıyor gidiyor o öğretmenine söylüyor. Kütüphanede bulamıyor tabi. Çocuğun daha fazla araştırması gerek şeyler var kütüphanede bulamayınca öğretmenlere söylüyor, “hocam şunu bulabilir misiniz bana getirebilir misiniz” diye. İnternetin eksikliği çok büyük, onun bir an önce giderilmesi gerekli ama giderilebilir mi? Zor, niye? Çünkü şimşek, paratonerde bir sorun var. İnternet çok büyük bir eksiklik okulda YİBO gibi bir yerde kesinlikle internetin 24 saat olması lazım...

Daha sonra %33,33 ile yönetici ve öğretmenin ihalelerle uğraştırılması sonucu eğitimle daha az ilgilenmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Artı yatılı okullarda devletimiz gerçekten güzel ödenek gönderiyor, teşekkür ederiz. Ama özellikle hizmet alımı, mal alımı, ihale komisyonu gibi komisyon işlerinde ihale mevzuatını çok iyi bilen mutlaka personele acilen ihtiyaç var. Biz öğreninceye kadar 1 yılı geçiyor. Dolayısıyla yöneticilerin önünün açılması lazım, tabi komisyonun marifetiyle yapmak lazım ama son yıllarda öğretmen arkadaşımız eğitimciliğin dışında başka yükler yüklenir oldu. Sadece bu okulda değil diğer yerlerde de bunu göreceksiniz, biz yaşayarak öğrendik. Özellikle öğretmenlerimiz artık büro memuru gibi çalışıyor. Çalışmak zorunda bunun mağdurları var. Zaten bu şekilde davranışlarla biz öğretmenin beynini yoruyoruz. Onun için öğretmenimiz braksın öğretmenlik işini yapsın.

Daha sonra %33,33 ile YİBO’da birleştirilmiş sınıf eğitimi verilmesinde yönetimin ve üst kurumların ilgisizliği gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Birleştirilmiş sınıfta kim eksik? Okul yönetimi eksik tabi ki, niye? Gereken yapılmadı, öğretmen bulunmadı bulunabilir miydi tabi ki bulunabilirdi, eksiklik bu. İlçe Milli Eğitim’e bildirilmedi, okul içinde halledilmeye çalışıldı ama okul yönetimi kendi kendine yapmaya çalıştı yapamadı. İlçe Milli Eğitim sıkıştırıldı mı bu konuda tabi ki sıkıştırılmadı. İlçe Milli Eğitim Müdürü YİBO’yla ne kadar ilgileniyor? O da ayrı bir mesele zaten. Buradaki çocukların mağdur olması, onu, yani İlçe Milli Eğitim’i ne kadar rahatsız ediyor o da ayrı bir tartışma konusu yani...

Daha sonra %33,33 ile yemek ihalesine tek şirket katıldığı için yemek kalitesinin düşük olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Okulda personel eksikliği yok ama pansiyon olarak düşünürsek, mesela bir yemek ihalesi yapıyoruz bir tane şirket geliyor. Mecbur o şirket kazanıyor, o şirket de biliyor ki onun haricinde yemek

İhalesini alacak hiç kimse yok. O yüzden gerekeni yapmıyor bayat ekmek geliyor biz 1 kere 2 kere söylüyoruz söyleyince bir şey değişmiyor. Bayat ekmek getiriyor, sürekli aynı yemekleri yapıyorlar. Bir şeylerden kaçıyorlar yani, bizim onlara mecbur olduğumuzu biliyorlar o yüzden bunu kullanıyorlar. Ona dikkat etmiyorlar.

Daha sonra %33,33 ile YİBO’daki lojman sayısının yetersiz olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Onun haricinde öğretmenler için lojman eksikliği var.10 daire var hâlbuki okulda 20 öğretmenin çalışması gerekiyor.20 öğretmen çalışıyor 10 daire var yani daha lojman olması gerekiyor yani.

Daha sonra %33,33 ile sınıf kitaplıklarının yetersiz olması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Okulda kaynaklar benim gördüğüm kadarıyla, sınıf kitaplıkları biraz daha zenginleştirebilir yani. Yüz temel eserler haricinde kitapların olması lazım, sadece yüz temel eseri okumaması lazım çocukların. Genel anlamda zaten kitaplar bedava dağıtılıyor o olumlu bir durum. Onun haricinde çocuklarının ihtiyacı olan bir kitap olduğunda okul alıyor, kaynak konusunda şunu istiyorum bu kitabım yok bu kitabım yok diyebileceği bir durum yok yani. Çocuğun ihtiyacı olduğu şey bir şekilde bulunuyor, okul buna yardımcı oluyor yani.

Daha sonra %33,33 ile öğretmenlerin nöbet tutmamak istemesinin okulu sıkıntıya sokması gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Niye? Nöbet listesini ben yapıyorum yani. Öğretmenin özel işi oluyor. Nöbetten dolayı burada kalmak zorunda kalıyor veya acil bir durum oluyor öğretmen gitmek zorunda kalıyor, okul mağdur duruma düşüyor. Kimisi de nöbet tutmak istemediği için rapor alıyor kaçıyor o yüzden okul mağdur kalıyor, yönetim sıkıntıya giriyor, çocuklar sıkıntıya giriyor.

Daha sonra %33,33 ile RAM'a yönlendirilen öğrencilerle RAM'ın yeterince ilgilenmemesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Aileler de bilinçsiz artı RAM da bilinçsiz. Ben bu işlerin nasıl döndüğünü biliyorum RAM'a gönderiyoruz biz gerekli evrakları, RAM bu çocukta bir şey yok deyip geri gönderiyor. RAM'da başından savıyor yani bugün burada bir ton çocuk var, neyin ne olduğunu okuma yazmayı bilmiyor, burnunu bile silmeyi bilmiyor, çocuk gerçekten de kaynaştırma gerektiriyor. RAM da bize geri gönderiyor. Kimse işini doğru düzgün yapmıyor yani.

Yöneticilerin bu okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; okulun sağlık personelinin olmaması, okulun fiziksel eksikliklerinin olması, internetin bölgenin şartlarından dolayı sık sık arıza vermesi, üst makamların yöneticilere yeterli yardımda bulunmaması, okulda güvenlik personelinin olmaması, yatılı okulda kapalı spor salonunun olmaması, YİBO yöneticilerinin kadrolu değil, vekil olması, yönetici olarak tecrübeli olmama, kaynaştırma durumundaki öğrencilerin aileler yüzünden RAM'a yönlendirilememesi, yöneticilerin okuldaki işleri çözmelerinde önlerinde engellerin olması, okul şoförünün evinin uzakta olması sebebiyle sorun yaşanması, okula gelen öğrencilerin sağlık problemlerinin öğretmenleri yıpratması, okulda büro memurunun olmaması, okulun tesisatından anlayan personelin okulda olmaması, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olması, okulun fiziksel eksikliklerinin giderilmesi için üst makamlara ulaşılması ancak cevap alınmaması, öğrencilerin interneti kullanma imkânlarının olmaması, yönetici ve öğretmenin ihalelerle uğraştırılması sonucu eğitimle daha az ilgilenmesi, YİBO'da birleştirilmiş sınıf eğitimi verilmesinde yönetimin ve üst kurumların ilgisizliği, yemek ihalesine tek şirket katıldığı için yemek kalitesinin düşük olması, YİBO'daki lojman sayısının yetersiz olması, sınıf kitaplıklarının yetersiz olması, öğretmenlerin nöbet tutmamak istemesinin okulu sıkıntıya sokması, RAM'a yönlendirilen öğrencilerle RAM'ın yeterince ilgilenmemesi gibi konuların değiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

3.4. Yöneticilerin Yatılı Okulda Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri Hakkındaki Görüşleri

Yöneticilerin yatılı okulda yaşanan sorunlarla ilgili çözüm önerileri; kişisel sorunlara yönelik, eğitsel sorunlara yönelik ve değiştirilmesi gereken durumlara yönelik çözüm önerileri olarak gruplandırılarak incelenmiştir.

3.4.1. Yöneticilerin Kişisel Sorunlarına Yönelik Çözüm Önerileri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla yöneticilerin yatılı okulda yaşadıkları kişisel sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 5.'te elde edilen veriler görülmektedir.

KİŞİSEL SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Y1	Y2	Y3	F	%
YİBO'da pansiyon nöbetini öğretmenlerin tutmaması, bunun için başka personel alınması gerekmektedir.		√	√	2	66,66
Eğitim çalışanlarının maddi durumu düzeltilmelidir.	√			1	33,33
Okulda öğretmenlerin kalması için ek lojmanlar yapılmalıdır.		√		1	33,33

Tablo 5. Yöneticilerin Okulda Yaşadıkları Kişisel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerinin Frekans Ve Yüzde Dağılımı.

Yöneticilerin yatılı okulda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; ilk sırada %66,66 ile "YİBO'da pansiyon nöbetini öğretmenlerin tutmaması, bunun için başka personel alınması gerekmektedir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Bu nöbet olayı için ek personel olabilir. Nasıl çocuk esirgeme kurumlarında veya huzur evlerinde burada burada çocukların yatma, kalkma, barınma gibi faaliyetlerle personel varsa YİBO'larda da artık buna geçilmesi lazım. Öğretmenin eğitimciyim diye gelmesi lazım. Tabi o nöbet tutacak kişilerin de eğitim almış insanlar olması lazım. Çocuğa dişlerini fırçalamayı öğretecek, nasıl kaşık tutması gerektiğin saat kaçta yatıp kaçta kalkması gerektiğini, bunları çocuklara öğretebilecek insanların gelmesi lazım. Hani belli bir eğitimi almış insanların gelmesi hani öğretmenlerden bu yükü alsalar daha iyi olacak. (...)Mecbur değil de, nöbet olayının tamamen öğretmenlerden alınması lazım. Öğretmenlerden alınmadığı zaman nöbet tuttuğunda dediğim gibi tam bir gün derse giriyor. O yorgunlukla fazla verimli olamıyor. (...)Hani, tamam ilk geldiği yıllarda performans yüksek olabilir nöbet tutabilir ama zamanla insan yıpranıyor belli bir şey birikiyor artık zor gelmeye başlıyor. O yüzden bu nöbet sıkıntısı artık öğretmenlerin üzerinden alınması lazım.

Y3: Örneğin burada sabit kalan diyelim 10 tane bayan 10 tane erkek dışarıdan görevlendirilerek orada belletici öğretmen yerine bunlar dağınık bir şekilde belirli yerlere dağıtılarak nöbet tutabilir. Nöbetçi öğretmen için bence en büyük problem nöbet çünkü hem bedenen hem ruhen çok yorucu oluyor. Her seferinde aynı yorgunlukla derse geldiğinde ve ders anlatmaya başladığında bu sınıfta hem öğretmene hem çocuğa yansıyor. Sinirlenmemesi gerekiyor mesela. Çok fazla sinirlendiğini düşünüyorum bende nöbet tutuyorum. Normal bir

teпки vereceğın anda çok fazla bağırıп çağırđıđını, kendini yıpratđıđını anlıyoruz. Bunun da hem çocuğu hem seni yıpratđıđını anlıyorsun. Onun için nöbet konusu çözülürse çok daha iyi olacağını tahmin ediyorum.

Daha sonra %33,33 ile “Eğitim çalışanlarının maddi durumu düzeltilmelidir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Bir kere eğitim çalışanlarının ekonomik durumunun düzeltilmesi lazım. Yani sadece yeme içmeden ibaret değil hayat. İşte her öğretmen arkadaşımızın ayda, haftada, 15 günde bir kitabını alabilmesi lazım, günlük gazetesini alabilmesi lazım, 10-15 günde bir tiyatroya gidebilmesi lazım tabi bunları ekonomiye vurduğumuz zaman zaten bizim aldığımız ücretle hemen hemen yarı yarıya düşer. Şimdi kirada oturduğunuzu düşünün, iki tane çocuk üniversiteyi okuttuğunuzu düşünün şimdi ben bunları yaşadım ama işte cumartesi demeden çalışarak bugünlere geldim şükür Allah'ıma ama bu durumu da bulamayan nice eğitim çalışanları var gerçekten zor bir iş Allah herksın yardımcısı olsun.

Daha sonra %33,33 ile “Okulda öğretmenlerin kalması için ek lojmanlar yapılmalıdır.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Onun haricinde öğretmenler için lojman eksikliği var.10 daire var hâlbuki okulda 20 öğretmenin çalışması gerekiyor.20 öğretmen çalışıyor 10 daire var yani daha lojman olması gerekiyor yani. Ek lojman, olması gerekiyor.

Yöneticilerin yatılı okulda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; “YİBO’da pansiyon nöbetini öğretmenlerin tutmaması, bunun için başka personel alınması gerekmektedir.”, “Eğitim çalışanlarının maddi durumu düzeltilmelidir.”, “Okulda öğretmenlerin kalması için ek lojmanlar yapılmalıdır.” gibi çözüm önerileri dile getirilmiştir.

3.4.2. Yöneticilerin Eğitsel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla yöneticilerin yatılı okulda yaşadıkları eğitsel sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 6’da elde edilen veriler görülmektedir.

EĞİTSEL SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Y1	Y2	Y3	F	%
Yönetim ve öğretmenler velileri işbirliği için teşvik etmelidir.	√	√	√	3	100
YİBO’da rehberlik hizmetlerinin daha iyi çalışması gerekmektedir.		√	√	2	66,66
Yatılı okulda öğrencilere sevgi ve hoşgörü gösteren personellerin çalışması gerekmektedir.	√			1	33,33
Okulda yönetici-öğretmen işbirliği karşılıklı ilişkiler düzeltilerek sağlanmalıdır.	√			1	33,33
Yatılı okul yöneticileri öğretmenlerin de düşüncelerine önem vermelidir.	√			1	33,33
Öğrencilere öncelikle ahlaki değerleri benimsetmek gerekmektedir.	√			1	33,33
Yatılı okul öğrencilerinin öncelikle sınavla seçilerek gelmeleri gerekmektedir.			√	1	33,33
Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara özel eğitim verilebilir, RAM’den destek alınabilir.			√	1	33,33
Öğrenci velilerinin çocukları konusunda daha özverili olması gerekmektedir.		√		1	33,33
YİBO’lara gelen öğrencilerin temel eğitimlerini iyi almış olması gerekmektedir.		√		1	33,33

Tablo 6. Yöneticilerin Yatılı Okulda Yaşadıkları Eğitsel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımı.

Yöneticilerin eğitsel sorunlara yönelik çözüm önerilerini yorumlarsak; ilk sırada %100 ile “Yönetim ve öğretmenler velileri işbirliği için teşvik etmelidir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Tabi kurumumuzda tabi işte köylerden okulumuzun öğrencisi olan köylerden gelen velilerimizi okula geldikleri zaman onları güler yüzle karşılamaya onların problemlerini ayrıca çözmeye çalışıyoruz. Tabi kapıdan dışarıya çıkarken o insanların sevinerek işte probleminin çözüldüğünü bilerek, dua ederek çıktığını görünce ben ayrıca mutlu oluyorum. Bu da benim bütün yorgunluğumu unutturuyor. Her şey kanun yönetmelik demek değildir. Benim anlayışım, yaklaşımım bu doğrudur. Esnek olmalıyız yani adam seninle açıkça bazı şeyleri paylaşırsa o insanlara yardımcı olmak lazım.

Y2- Ondan sonra eğitsel başarıyı artırmak için velileri daha çok okula davet etmek lazım, çocuklarla daha çok ilgilenmek lazım. Onun haricinde yönetici-öğretmen ilişkisinin daha çok geliştirilmesi lazım. Öğretmen-veli ilişkisinin daha çok geliştirilmesi lazım.

Y3- Daha sonra veliler bu işin içine daha fazla dâhil edilmelidir. Örneğin uzakta ama Kaymakam bunu belli bir rutine bağlayıp haftanın belli saatlerinde gelecek şekilde bu aileleri çocuklarıyla bir araya getirmeliyiz. Ondan sonra yararı olabilir aile özlemine hem de onların bu işin içine girmesi sağlanır. Veliyle işbirliği sağlanmalı. Çünkü bu şekilde herkese daha faydalı olacaktır öğretmen anne-baba rolünden çıkıp öğretmenlik

görevini yapacaktır. Böylece anne, anneliğini, baba da babalığını yapacaktır o esnada. Bir annenin söylemesiyle bir öğretmenin anne rolüne girmesiyle çok farklı olacaktır.

Daha sonra %66,66 ile “YİBO’da rehberlik hizmetlerinin daha iyi çalışması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: İlişkileri geliştirmek için velileri daha çok bilinçli hale getirebiliriz. Daha çok davet ederiz. Mesela rehberlik öğretmeni geldi en basitinden. Geçen sene geldi askere gitti bir senedir askerde şimdi haziranın sonuna kadar yok burada yani. Ne oldu, 1. dönem görevlendirme rehberlik hocası geldi, gönülsüz o da. (...)Burada görevlendirme olarak geliyor. İkiye bölünüyor, lisede çalışıyor artı burada çalışıyor. YİBO’yu tanımıyor 6 ayda YİBO’yu ne kadar tanıyabilirsin sen. Hangi çocuğun problemi var, uzaktan takip edemiyorsun çocukları tanımayarak nasıl bilebilirsin. Rehberlik hocası sıkıntısı da var yani. Çocuklara temizlik olayını verecek rehberlik hocası bununla ilgilenmesi lazım. (...) Çocukların sorumluluk sahibi olabilmesi için ve çocuklarla velilerin okulla daha iyi ilişki içerisinde olmasını sağlayacak kişi rehberlik hocasıdır, bunları organize edecek, okulda onlar için seminer verecek. Onlara işte çocuklarını nasıl takip edeceklerini, ilgilenmesi gereken noktaları anlatacak. Yani benim demek istediğim veli ile okul arasında iletişimde bir kopukluk var yani. Rehberlik servisinin aktif hale getirilmesi lazım. Artı velilerin biraz bilinçlendirilmesi lazım, veli çocuğunu çoban olarak görüyor. (...) Yani demek istediğim veli ile okul arasındaki iletişimin daha iyi organize olması lazım, velilerin okulla daha iyi ortam oluşturması lazım. Yani velinin okulla daha içli dışlı olması lazım. Daha çok bilinçlendirilmesi lazım.

Y3- Önce ailelerin toplanıp RAM’ın ne olduğunu, ne faydalarının olduğunu, bu çocuklar oraya gidince ne olacağını sebebini açıklayıp onlara daha iyi bir şekilde anlatıldıktan sonra bu işin önü açılabilir aslında. RAM dediğin zaman eğitilmiş insanların bile anlayacağını düşünmüyorum. Biz de öyle en ufak bir problemde psikolojik dendiğinde hastanede çok büyük bir şekilde kötüymüş gibi davranıyoruz. Olayın bakış açısı hemen değişiyor. Seni psikiyatriste yönlendiriyorum ya da sakinleştirici yazıyorum dendiğinde bile çok fazla gözümüz açılmıyor. Tabi eğitimsiz insanların araştırma merkezine çocuğunun gönderileceğini duyduğunda nasıl tepki vereceğini tahmin edin.

Daha sonra %33,33 ile “Yatılı okulda öğrencilere sevgi ve hoşgörü gösteren personellerin çalışması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Gerçekten bu okullarda görev yapan hizmetlisinden tutun öğretmen arkadaşlarımıza, yardımcı personelimize, yönetici arkadaşlarımıza gerçekten büyük görev düşüyor. Özellikle bunların performanslarıyla ilgili buradaki annesinden babasından ailesinden uzak kalan öğrencilerimizin sorunlarının çözümüyle mutlaka ilgili kişiler olması lazım. Bu çocuklarımızı anlayan, çocuklarımızın ailesini aratmayacak şekilde fedakârlık içerisinde çocuklarımızın sorunlarıyla ilgilenen hizmetli, yardımcı olabilecek öğretmen arkadaşlarımıza çok büyük ihtiyaç var. Özellikle sevgi altını çiziyorum sevgi ve hoşgörüye çok ihtiyacımız var.

Daha sonra %33,33 ile “Okulda yönetici-öğretmen işbirliği karşılıklı ilişkiler düzeltilerek sağlanmalıdır.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Bu sözlerimizde, davranışlarımızda, bakış açılarımızda eksiklerimiz hatamız yok mudur, mutlaka vardır ama her zaman yaptığı bir yanlıştan dolayı özür dilemesini bilen bir kişiliğim var. Karşımdaki kişilerden de aynısını beklerim her zaman. Ama tabi bazı yanlışları insan tabiatından dolayı düzeltilmesi pek kolay bir iş değil ama insanlar bazı olayları yaşaya yaşaya bu merhaleye varıyor. Ve ben bugüne kadar insan kalbi kırıldığını pek hatırlamıyorum bilerek özellikle kırmamaya çalışıyorum. Bu hem bizim eğitimciliğimizin gereğidir. İnsanları kaybetmek çok basittir, kötü bir söz söylersen kaybedersin ama insanları kazanmak çok zor işte biz kazanmak için uğraşırız özellikle. Tabi genç arkadaşlarımı ben onların durumunu yaşadığım için çok iyi anlıyorum, elimden geldiğince de sorunlarını çözmeye çalışıyorum ama ne kadar başarılı olabiliyorum onu arkadaşlara sormak lazım. İyi ve olumsuz tecrübelerimizi zaman zaman arkadaşlarla işte öğretmen kurulu toplantısında olsun diğer toplantılarda olsun diğer toplantılarda olsun ne yapıyoruz paylaşıyoruz. Bunun da faydasını ben görüyorum. Bir kere eğitimci kinci olmayacak eğitimci hoşgörülü olacak, eğitimciler birini anlayacak. Hele hele bizler gibi yönetici koltuğuna oturan bir kişi tarafsız, adil, karşısındakini anlayan, onun sorunlarına çözüm bulabilen, her şeyi problem yapmayan, onun problemlerini yaşayan kişi olduğu zaman o problemler daha çok çabuk çözülüyor. Onun için elimizden geldiğince o gayreti göstermeye çalışıyoruz. Ben tek başıma hiçbir şeyim, her zaman savunduğum bu fikirdir. Biz olmak gerekiyor. Herkes elini taşın altına koyduğu zaman, bir elin nesi var iki elin sesi var atasözü doğrultusunda hareket ettiğimiz zaman gerçekten çözülmeyecek bu dünyada hiçbir problem olduğuna inanmıyorum. (...)Var karşılıklı diyalog, anlayışlı olalım

yani öğrencilerimizi anlayalım, velimizi anlayalım, idarecimizi anlayalım, ailemizi anlayalım en başında. Hani büyüklerimiz der ki büyüyünce görürsün, anne-baba olunca anlarsın der ya. Gerçekten o durumları yaşamadan farkına varmıyoruz ama bunları yaşayanların uyarılarına mutlaka önem verelim, dikkate alalım, kendimize bunlardan pay çıkaralım, yanlışları mümkün mertebe yapmamaya çalışalım, çocuklarımıza hoşgörülü davranalım. Ben bugüne kadar yönetmeliğin amir hükmü olmasına rağmen hiçbir öğrencime ceza verme taraftarı değilim. Çünkü ben 30 yıldır şuna inanıyorum konuşarak çözülmeyecek hiçbir problem olmadığına inanıyorum. Öğretmenlik hayatımda da 30 yıldır çok büyük problemlerle karşılaşmamıza rağmen o problemlerin %90'ını konuşarak çözdüm. Bu veli olur ya da öğrenci olur, yeri geldi ben öğrenciyle arkadaş gibi oldum, onları anlamaya çalıştım ve o doğrultuda problemleri çözmeye çalıştım.

Daha sonra %33,33 ile "Yatılı okul yöneticileri öğretmenlerin de düşüncelerine önem vermelidir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Ama tabi ki o insanların ruh halini de ben anlayarak şey yaptım. Özel isteklerini zaman zaman yapabiliriz, her şey kanun, yönetmelik değil. Zaman zaman onların düşüncelerine saygı duydum, onlara yapabileceğim esneklikleri yönetici olarak yapmaya gayret ettim. Onlar da anladı ki gerçekten "demek ki biz görevimizi yapsak bir sıkıntı meydana gelmeyecek" o yüzden ne görev verdimse görevlerini tamamladılar. Gördüm ki onları anladığımız zaman onlarda bizi anlıyor. (...) İyiliklerimizi de paylaşacağız olumsuzluklarımızı da hep beraber çözmeye çalışacağız. O şekilde hareket ettiğimiz düşüncesindeyim ama mutlaka ki bizimde yanlışımız hatamız vardır ama ben mümkün mertebe hata yapmamaya çalışırım fakat farkında olmadığımız zamanlar insan yapabilir onun için o yaptığımız arkadaşlar da varsa onlardan da her zaman özür dilerim.

Daha sonra %33,33 ile "Öğrencilere öncelikle ahlaki değerleri benimsetmek gerekmektedir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Şu an özellikle artık son yıllarda bilgiye ulaşmak hiç problem değil internet denen bir ortam var dağ başında dahi internetle her şeye ulaşabiliyorsunuz. Ben olaya bilgiden ziyade davranış olarak bakmaya önem veriyorum çünkü zaten en basitinden bir sorumluluk alma duygusu gelişmeyen bir öğrenciye ne kadar bilgi yüklerseniz yükleyin gerektiği zamanda onu kullanmayacaktır. Onun da bir anlamı faydası olmayacaktır. Onun için sorumluluklarını verilen görev ve sorumlulukları yeri ve zamanında yapmaya gayret edecek yanlış da olsa çünkü ona bir emek sarf ediyor zaten yeni eğitim programı da bu doğrultuda. Çocuk yanlış da bir şey

iletse ne yapacağız, dinleyeceğiz. Tabi biz sonuçta toparlayıcı olacağız. Dolayısıyla sorumluluk sahibi, karşısındaki küçüğünü seven büyüğünü sayan, karşısındaki kişiyi dinleyen, ona saygı duyan, hoşgörülü önce kendisine, ailesine, vatanına, milletine faydalı kişiler görmeyi arzu ediyoruz. İşte bu davranışları verebilirsek zaten bilgi de o çocuklarımıza kolayca yüklenebilir diye düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile "Yatılı okul öğrencilerinin öncelikle sınavla seçilerek gelmeleri gerekmektedir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Yatılı okul olarak düşündüğümüzde çocuklar seçilerek gelse, bence küçük bir sınav yapıp buradaki bu olanaklardan, bu güzelliklerden faydalanacak çocuğun da buna uygun olacak şekilde olmasının sağlanması gerekir. Çocuk algılayamıyorsa ya da bir şekilde yetersizse o projeksiyonun hiçbir faydası yok. İlk önce çocukların bir sınava tabi tutulması gerekiyor fikrindeyim. Mutlaka bir elemenden geçmesi gerek. Evet, çocuk belki maddi olarak yetersiz, buralarda kalmak zorunda ve zorunlu eğitim almak da gerekiyor ama sonuçta bende buraya emek veriliyorsa sonuçta bunca maddi manevi olarak destekli bir yer olması çocukların da seçilmesi gerektiğini düşünüyorum ben. Genel olarak en baştan alacak olursak çocukları sınavla ya da bir teste tabi tutarak almamız gerekiyor. Seçilen çocukların bu kadar iyi imkânlardan yararlanması daha iyi olur. Çocukları ayırmak değil amacım. Yaratılıştan yetersizse çocuk buna yapacak bir şey yok. Dediğim gibi küçük bir testle böyle bir düzenlemeye alınacak çocuklar seçilir önce.

Daha sonra %33,33 ile "Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara özel eğitim verilebilir, RAM'dan destek alınabilir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: En azından o çocukların okuyabilecekleri daha değişik bir okulda ya da kendi alanlarında onları eğitecek... Mesela köyden geliyorsa bir arada bulunabilecekleri o köyde bir ortam yaratılabilir. Çünkü çocuk burada baktığın zaman çok yetersiz bilişsel olarak, aynı zamanda anne-baba uzvu da işin içine girince çok daha işin içinden çıkılmaz oluyor. O çocuğa ne laf anlatabiliyorsun ne de o çocuğa çözüm bulabiliyorsun. Hem seni anlamıyor, dersi anlamıyor hem bulunduğu ortamdaki sıkılıyor çünkü burası normal bir okul. Normal dersler

anlatılıyor, Matematiği var, Türkçesi var. Bunları anlamayınca çocuk otomatikman sıkılıyor, sıkılınca işin içine anne-baba giriyor, okuldan kaçmalara kadar gidiyor bu da çok büyük problemlere yol açıyor. Çocuklar mutlaka okutulmalı. Ama en azından ya o okulda onlara eğitim verecek kişiler daha fazla olmalı, özel eğitim adı altında olabilir mesela. Aynı bu RAM merkezleri gibi ya da çok daha değişik alanlar gibi... Oradaki öğretmenlerin vereceği eğitim çok daha farklı. Biz zaten yeni atanmışız bu tarz problemlerle karşılaşmamışız, bunlarla bir arada çok fazla bulunmadık. Hani onlara daha özel eğitim almış insanlarla eğitim verilirse en azından çözülebileceğini düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile “Öğrenci velilerinin çocukları konusunda daha özverili olması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Üçüncüsü ise velilerin daha duyarlı daha özverili olması lazım çocukları okula göndermekle işin bitmediğinin bir an önce anlatılması lazım. Daha sonra çocukların etüt saatlerinde, ders çalışma saatlerinde takip edilmesi lazım ki bunu da nöbetçi öğretmen nasıl yapabilir. 50 tane çocuğa bir nöbetçi öğretmen, bunu yapmak tabi ki zor, çocuklarla yakından ilgilenmek zor. Bunu kim yapacak, bunu aile yapacak tabi ki. Merkezi okullarda çocuk eve geldiğinde ödevini yapıyorlar oturtturuyor annesi babası nerede, ne yapıyor, neyi yapması, neyi yapmaması gerekiyor, aile birebir yakından ilgileniyor. Ama YİBO’da çocuk kendi kendine ne yapabilir ne yapamaz. (...) Yani burada da ailenin önemi ortaya çıkıyor, tabi YİBO’da ailenin çocuğun yanında olması zor. Ama en azından okula sık sık gelip giderek çocuğa destek olabilirler. Sadece tatil günlerinde çocuğu almaya gelmekle olmaz yani. Çocuğuna sahip çıkmak gereklidir. Artı çocuğun okula uyum sağlaması için çocuğun yanında bulunmaları gerekiyor. Veli açısından budur.

Daha sonra %33,33 ile “YİBO’lara gelen öğrencilerin temel eğitimlerini iyi almış olması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Başarı düzeyini arttıracak, yani başarı düzeyini nasıl artıracak? Eğitsel başarı şöyle artar: birincisi köy okullarından gelen öğrencilerinin başarısının belli bir seviyede olması lazım ki daha sonra YİBO’ya geldiğinde başarısının daha iyi olması için birinci çözüm.

Yöneticilerin eğitsel sorunlara yönelik çözüm önerilerini yorumlarsak; “Yönetim ve öğretmenler velileri işbirliği için teşvik etmelidir.”, “YİBO’da rehberlik hizmetlerinin daha iyi çalışması gerekmektedir.”, “Yatılı okulda öğrencilere sevgi ve hoşgörü gösteren personellerin çalışması gerekmektedir.”, “Okulda yönetici-öğretmen işbirliği karşılıklı ilişkiler düzeltilerek sağlanmalıdır.”, “Yatılı okul yöneticileri öğretmenlerin de

Düşüncelerine önem vermelidir.”, “Öğrencilere öncelikle ahlaki değerleri benimsetmek gerekmektedir.”, “Yatılı okul öğrencilerinin öncelikle sınavla seçilerek gelmeleri gerekmektedir.”, “Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara özel eğitim verilebilir, RAM’dan destek alınabilir.”, “Öğrenci velilerinin çocukları konusunda daha özverili olması gerekmektedir.”, “YİBO’lara gelen öğrencilerin temel eğitimlerini iyi almış olması gerekmektedir.” gibi çözüm önerileri getirilmiştir.

3.4.3. Yöneticilerin Yatılı Okulda Değiştirilmesi Gereken Durumlar Hakkındaki Çözüm Önerileri

Bu probleme yanıt bulabilmek amacıyla yöneticilerin yatılı okulda değiştirilmesi gereken durumlara yönelik çözüm önerileri ile ilgili frekans ve % dağılımı belirlenmiştir. Tablo 7’de elde edilen veriler görülmektedir.

DEĞİŞTİRİLMESİ GEREKEN DURUMLAR HAKKINDAKİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Y1	Y2	Y3	F	%
Üst kurumlar yatılı okuldaki sağlık, güvenlik, tesisattan anlayan personellerinin eksikliğinin giderilmesi konusunda yardımcı olmalıdır.	√	√	√	3	100
Yatılı okul çalışanlarına üst makamların yardımcı olması gerekmektedir.	√	√		2	66,66
Yatılı okulda ihalelerden anlayan personeller olmalı, öğretmen ve idareci eğitimle ilgilenmelidir.	√	√		2	66,66
YİBO’da çalışan yöneticilerin oturmuş bir kadro olması gerekmektedir.		√	√	2	66,66
YİBO öğretmen ve yöneticilerine bu okulda çalışmayı avantajlı yapacak ödüllendirmelere gidilmelidir.		√	√	2	66,66
YİBO yöneticilerinin deneyimli, bilgili olması gerekmektedir.		√	√	2	66,66
Okuldaki fiziki şartlardaki eksiklikler giderilmelidir.		√	√	2	66,66
Yatılı okulda çalışan yöneticilerin engelleri kaldırılmadı.	√			1	33,33
Yatılı okula gelen öğrencilerin sağlık raporlarının olması gerekmektedir.	√			1	33,33
YİBO’da çalışan yöneticilerin kadrolu olması için üst kurumların önlem alması gerekmektedir.		√		1	33,33
Okulda internet eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.		√		1	33,33
Okuldaki sınıf kitaplıkları daha geliştirilebilir.		√		1	33,33
Öğrencilerin boş zamanlarını daha iyi değerlendirebilecekleri sosyal etkinlikler			√	1	33,33

sağlanmalıdır.					
Köylerdeki birleştirilmiş sınıflı okullar kapatılmalı, taşınmalı eğitime geçilerek öğrenci başarısı artırılmalıdır.		√		1	33,33

Tablo 7. Yöneticilerin Yatılı Okulda Değiştirilmesi Gereken Durumlara Yönelik Çözüm Önerilerine İlişkin Frekans Ve Yüzde Dağılımı.

Yöneticilerin yatılı okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki çözüm önerilerini yorumlarsak; ilk sırada %100 ile “Üst kurumlar yatılı okuldaki sağlık, güvenlik, tesisattan anlayan personellerinin eksikliğinin giderilmesi konusunda yardımcı olmalıdır.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Çünkü belki biraz sonra soracaksınız özellikle sağlık personeli açısından okulumuzun norm kadrosu var ama iki sefer resmi yazı vermemize rağmen siz neden bunu istediniz neden bu personeli istediniz diye soran bile yok. Yani böyle bir devlet anlayışı bana göre olmaz yanlıştır. Madem bu okulu buraya yapıyorsunuz, bu personeli buraya veriyorsanız o halde bu ekipmanları bu personeli de vereceksiniz ki çocuklarımızın başına bir şey geldiği zaman arkadaşlarımızın bu genç öğretmen arkadaşlarımızın eli ayağı titremeyecek, bizlerin psikolojisi bozulmayacak. Onun için biz yetkililerden bu konuda özellikle sözlü destek değil, gerçekleştirilmiş destek istiyoruz. (...) Çünkü ilçemiz öyle bir yer ki küçük olduğu için bu okulumuzun tesisatını çalıştırdığımız zaman ortaya çıkan sorunu çözecek esnaf yok ya Manavgat’tan, ya Karaman’dan, ya Antalya’dan, ya da Konya’dan gelmesi lazım. Bunlar olunca da işte işlerimiz aksıyor. Bunun için bu tür işlerden anlayan personele fazlasıyla ihtiyaç var. (...)Onun için gerçekten güzel bir eğitim kampüsü burası. Ama dediğim gibi asil yöneticisiyle, işin uzmanı yardımcı personeliyle, hizmetli personeliyle, bilişim teknolojilerinden anlayan kişilerle, teknik adamlarıyla, sağlık personeliyle buralar donatılırsa ben inanıyorum burada kalite ve başarı daha da artacaktır. Yani sadece benim okulum için değil Türkiye’deki bütün kırsal kesimlerde bulunan yatılı bölge okulları için bu şartlar olmak zorundadır diye düşünüyorum. (...)Çözülemez sorun yok ama biraz önce de söylediğim gibi yöneticinin önünün açılması lazım, eksik teknik personelin olması lazım, işin uzmanı olan özellikle bilişim teknolojisi konusunda uzman kişiler gelmesi lazım.

Y2- Okulun imkânları eksik hemşire eksik, 24 saat hemşire olması lazım burada artı, ambulans olması lazım. İtfaiyesi olan YİBO’lar dahi var, kesinlikle bu okula bir tane hemşire olması lazım, ambulans olması lazım. Biz burada ambulans olmadığı zaman, benim arabam yok. Nöbetçi öğretmene de arabasıyla sürekli

sağlık ocağına götür denmiyor ama götürüyor. Aynı zamanda sağlık ocağı da gereken imkânlarla da sahip değil, çocukların çoğu kolu kırıldığında veya anlaşılmayan bir hastalığı olduğunda hemen Manavgat’a sevk ediliyor, bizim bu çocukları sürekli Manavgat’a getirip götürme imkânımız çok kısıtlı. Ailelerine de ailesi 50 km. uzakta oturuyor onun ailesini o çocuğu gelip götürmesi çok büyük dert yani. Hemşire kesinlikle lazım okula artı ambulans çocuklar gece yarısı hastalanıyor buradaki sağlık ocağında halledilemeyen problemler oluyor, çocukların Manavgat’a götürülmesi geriyor kesinlikle bu okula bir tane hemşirenin olması lazım. (...) Manavgat’a nasıl götürülüyor, Manavgat’a nöbetçi öğretmen eşliğinde ve okulun arabası ile götürülüyor. Ama bu tabii ki zor oluyor niye şoför okulda değil yakınımızda bir köy var her gün evine gidiyor. Şoför burada olmadığı için götüremiyor. Şoförün burada olması lazım sonra görevlendirme yazısıyla Manavgat’a götürmesi lazım zor, çok zor yani... Ama burada 24 saat ambulans olsa ambulans şoförü olsa bunlar hiç bir zaman problem olmaz çocuklara bir şey olduğunda gerekli yerlere götürülür. (...)Okulun şoförünün de okulda olması lazım. Bunlar yani YİBO’nun bizim okulumuzun öncelikle en çok ihtiyaç duyduğu şey birincisi hemşire-ambulans ikincisi ise okulun şoförü, şoför 24 saat okulda olacak ki gece yarısı saat 10’da 12’de bir çocuk rahatsızlandığında öğretmenin işi büyük. Beni akşam nöbetinde öğretmen 11’de aradığında çocuk rahatsızlandı dediğinde ben öğretmene söylüyordum arabamla götür gel diye. O da öğretmene ek bir yük yani. Sadece şahsi arabası ile götürüyor, sadece maddi anlamda düşünmeyelim. Çocuğun kolu kırılıyor veya kötü bir şey oluyor öğretmeni o saatte rahatsız ediyoruz. Öğretmen de olumsuz etkileniyor bu durumda. Olumsuzluklar çok yani.

Y3: Okulda personel eksikliği fazla. En başta pansiyonu ele alacak olursak orada sabit bir hemşirenin, sabit bir doktorun mutlaka orada yatılı olarak kalması gerekiyor. Onun dışında güvenlik problemi var. Tamam, burada çalışanlar okulun çevresindeki güvenliği sağlamaya çalışıyorlar ama bir güvenlik şirketinden gelecek işin uzmanları kadar bu işi anlamazlar. Daha profesyonel yapmak varken, baktığın zaman belli başlı noktalarda eksiklikler var. Onun dışında bir eksikliğimiz olduğunu düşünmüyorum çünkü baktığımızda temizlik açısından olsun, diğer işlere koşuşturan personel olsun onlar tamam.

Daha sonra %66,66 ile “Yatılı okul çalışanlarına üst makamların yardımcı olması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1: Problemler bana iletildiği zaman birebir grup halinde o problemleri çözmeye gayret gösteriyoruz. Hemen hemen 8. ay bitti işte 9. aya falan giriyoruz arkadaşlarımız bizi anlamaya çalışıyor biz onları anlamaya çalışıyoruz ama öyle gerçekten problem sayılabilecek büyük bir problem yok. O da bizi ayrıca sevindiriyor. Çözülemez de bir problem yok. Ama idareci olarak tabii okulumuzun bulunduğu coğrafi yapıdan dolayı işte geri kalmışlığından dolayı biraz da bizi üst makamlarımız anlarsa işlerimizi çalışmalarımızı yaparken yöneticilerimiz üst yöneticilerimiz bizleri anlarsa, sıkıntılarımızı dikkate alırlarsa hiçbir şeyin çözülemezine yani ben inanmıyorum.

Y2: Okulda değişmesi gereken durum, öncelikle birbiriyle iyi anlaşılan bir yönetim. Burada gerçekten burayı çekip çevirecek, burada iş yapacak, buraya kendini verecek ekip gerekli. Yakından ilgilenmesi gerekli İl Milli Eğitim olur Bakanlık olur birincisi bu. (...)Dış Bölge ile düzeltilmesi gereken de diğer okullar ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün biraz yakından ilgilenmesi lazım. Nasıl ilgilenmesi gerekli? Destek vermesi lazım. YİBO'nun maddi olarak bir desteğe ihtiyacı yok. Gereken her şey var ama İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün öğretmen konusunda veya başka konularda destek vermesi lazım hani. YİBO'nun kendi kendine bırakılmaması lazım. (...)İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü de bununla ilgilenmeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü de bununla ilgilenmeli. Sadece okula evrak gönderip durmakla olmuyor yani, şu toplantıya gelin bu toplantıya gelin şunu gönderin bunu gönderinle olmuyor.

Daha sonra %66,66 ile "Yatılı okulda ihalelerden anlayan personeller olmalı, öğretmen ve idareci eğitimle ilgilenmelidir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Artı yatılı okullarda devletimiz gerçekten güzel ödenek gönderiyor, teşekkür ederiz. Ama özellikle hizmet alımı, mal alımı, ihale komisyonu gibi komisyon işlerinde ihale mevzuatını çok iyi bilen mutlaka personele acilen ihtiyaç var. Biz öğreninceye kadar 1 yılı geçiyor. Dolayısıyla yöneticilerin önünün açılması lazım, tabii komisyonun marifetiyle yapmak lazım ama son yıllarda öğretmen arkadaşımız eğitimciliğin dışında başka yükler yüklenir oldu. Özellikle öğretmenlerimiz artık büro memuru gibi çalışıyor. Çalışmak zorunda bunun mağdurları var. Zaten bu şekilde davranışlarla biz öğretmenin beynini yoruyoruz. Onun için öğretmenimiz bıraksın öğretmenlik işini yapsın. Onu büro memurluğundan kurtarmamız lazım. (...) Yönetici yöneticiliğini yapsın. Yani benim ihale işini takip etmek lazım, ihale mevzuatını çok iyi bilmek lazım. Ben tek kişinin sözü doğrultusunda alım yapılmasını istemiyorum, akıl akıldan üstündür belki benim aklıma gelmeyen bir başka arkadaşımın aklına gelebilir. Ama yöneticinin önü oluşan acil olaylarda açık olmalı. Harcamaları yine

komisyonların marifetiyle acil bir şekilde acil zamanlarda yapabilmesi lazım, yine resmi belgelerle...(...) Veya bunu müdür değil de okulda bu işleri takip eden yardımcı hizmetlerle, büro memurlarıyla, ihaleden sorumlu personelin yapması daha iyi. Bana göre eğitimcinin de işi olmaması lazım. Öğretmen arkadaşımın da işi olmaması lazım ama ne yazık ki öğretmen arkadaşımı dersinden çağırıyorum, "öğretmenim şurayı imzalar mısın?", yanlış biliyorum. Bir yönetici olarak bu işleri isteyerek yapmıyorum, bugüne kadar hep serzenişte buldum hep eleştirdim ama bugün de ben onu yapmak zorundayım. Çünkü sistemden dolayı bir kişi bu işi çözecek, devletimiz bunu çözer, çözeceği düşüncesindeyim. Buna gücümüz de yeter. Örneğin bugün Üniversite mezunları, İşletme mezunları, Kamu yönetimi, Maliye mezunları boş geziyor, bu çocuklarımıza iş verelim. Nerede iş verelim, yatılı okullarda, kamu kuruluşlarında. Bu ihaleleri onlara verelim. Benim kafam eğitimde olsun. Bu kurumda başarıyı nasıl arttırırım onu hesaplamam lazım. Öğretmen arkadaşımın ihaleyi verdiğim kişiyle menfaatli bir ilişkisi var mı diye düşünmemesi lazım. O onun işi olmaması lazım ama ne yazık ki bu güveni ancak 7-8 ayda kurabildim. Yeni yeni sağlamaya çalıştık. Arkadaşlarım zaman zaman tepkilerinde haklıydı onlara sonuna kadar hak veriyorum. Çünkü farkında olmadan yaptığımız bir yanlışlık ileride başımızı çok ağrıttıyor. Arkadaşlarımın bu anlamda eleştirilerini kabul ediyorum. Ama mümkün mertebede ne arkadaşlarımı ne kendimi ne de kurumumu sıkıntıya sokmamaya gayret ediyorum. Bugüne kadar bir sıkıntımız olmadı inşallah bundan sonra da olmaz. Ama tabii ki bu öğretmenimin, benim işim değil. Bu işi bilen kişinin, uzmanının yapması lazım. O yönden de arkadaşlarımın beni anlamasını istiyorum. (...)Yöneticileri, öğretmenleri evrak işinden, büro memurluğundan, tahsilât işinden personelimizi kurtarmamız lazım, acilen buna ihtiyaç var.

Y2: Okulumuzda yılda belki on belki on beş tane ihale yapılıyor. Bunun yemek, temizlik ihalesi var personel alımı ihalesi, kitap alımı ihalesi... Ben okul müdürümüzden biliyorum, okul müdürümüzün eğitsel durumu takip etmesi gerekirken kâğıtların içerisinde boğuşuyor, bir ton evrakla ödemeler, fatura ödemesi İhale ödemesi, ihale evrakları bunlarla uğraşılıyor. Bunlar için özel bir muhasebe memuru YİBO'larda olması lazım. Muhasebe memuru ihaleyi yapacak artı ihale için gerekli evrakları takip edecek. Bunlarla kesinlikle muhasebe memurunun ilgilenmesi gerekli. Bu olmadığı zaman öğretmen ihale komisyonuna giriyor. Öğretmenin ihale ile ne işi var ki öğretmen eğitsel işlerle mi uğraşacak, öğretmen çocuklarla mı uğraşacak çocuğun eğitimi ile mi ilgilenecek? Öğretmen gidiyor nöbet tutuyor, çocuğun başında anne babalık yapıyor, gidiyor ihale

komisyonunda girmesi gerekmeyen bir ton işin içine giriyor. Hani biz burada ticaret yapıyoruz, sanki öğretmen ticaret yapıyor sanki ticaretin içine girmiş gibi ortam oluşuyor. Tabi bu ihalelerde neler dönüyor, öğretmen gereksiz tehlikeye giriyor. Arkasından bir şeyler dönüyor mu bilemiyoruz. Rahatsız oluyor en azından bu da psikolojik sorunlar, öğretmeni rahatsız ediyor etkiliyor, mutsuz oluyor, üzülüyor. Sonra bir problem çıkar mı, çıkarsa ne olur gibi bir düşüncelere giriyor yani. Demek istediğim öğretmenlerin bu ihalelerden çekilmesi lazım artı bir de muhasebe memurunun atanması lazım bu işlerle ilgilenecek.

Daha sonra %66,66 ile "YİBO'da çalışan yöneticilerin oturmuş bir kadro olması gerekmektedir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Dediğim gibi köy okullarına önem vermek lazım. Ondan sonra YİBO başarılı olur, artı öğretmen kadrosunun YİBO'larda öğretmen kadrosunun ve yönetici kadrosunun oturmuş bir kadro olması lazım. Tabi bu ne kadar olabilecek bir şey mi onu bilmiyorum ama...

Y3- Daha sonra okul yönetim olarak bir bütün haline getirilmelidir.

Daha sonra %66,66 ile "YİBO öğretmen ve yöneticilerine bu okulda çalışmayı avantajlı yapacak ödüllendirmelere gidilmelidir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Avantajlı kılacak, burada YİBO'nun çalışma hizmet puanı tamam güzel, YİBO'da çalışan öğretmenlerin maaşlarında bir farklılık olabilir daha cazip bir hale getirmek için. Artı YİBO'nun çalıştırılacak yerlerin hizmet sürelerini düşürmek lazım. Mesela buranın 7 yıl, 5 yıla düşürülürse ve hizmet puanı yüksek olsa ekstra imkân, 5 yıl olsa 5 yıl az yani, kalınmayacak bir şey değil 5 yıl... Ama 7 yıl deyince moral bozukluğu oluyor, 7 yıl burada mı yapacağım nasıl yapacağım gibi. Sonuçta biz de bir hayat yaşıyoruz biz keşif değiliz ki kendimizi burada çocuklara adanmış yarın bizim de çocuğumuz olacak. Daha çocuğumuz olmadan çocuklardan soğuyoruz yani. (...) Nöbet olayının kaldırılması lazım o bölgelerde, o bölgelerin hizmet süresini düşürmek lazım. (...)Yatılı okul bambaşka bir şey yani geliştirmek için bölge ile daha iyi ilişki, öncelikle öğretmene cazip hale getirmek lazım. Ardından burada çalışmayı kolaylaştıracak imkânların sağlanması lazım ve burada gerçekten mutlu bir şekilde çalışabilecek kadroyu oluşturmak lazım, mutlu olmayan bir insanın yaptığı işten hayır gelmez yani.

Y3: Bununla ilgili çözüm önerisi de nasıl olabilir? Örneğin böyle ücra yerlerdeki okullara yönetimlerine maddi olarak bence bir artışı olursa ki insanların şu anda en büyük eksiği şu an baktığımızda maddi sıkıntı görünüyor. Hani ekstra bir para verildiğinde buraya geldiği takdirde insanlar buraları da tercih edecektir. Çünkü düşünüyor insan, merkezi bir yerde de görev yapsa aynı ücreti alsa, gelip burada sıkıntıyı çekse aynı ücreti alacak. Maddi açıdan baktığımızda böyle oluyor. En azından ufak bir artışın olması gerekiyor. Baktığın zaman böyle bir artışı var ben buraya gitmeliyim derse olabilir. Onun dışında bu problemin çözülebileceğini düşünmüyorum. (...)Bence yatılı okullar hem öğretmen hem de öğrenci açısından sıkıntılı alanlar olmaktan çıkarılmalı. Hem öğretmenin eksiklikleri hem de öğrencinin maddi manevi eksiklikleri göz önünde bulundurulmalı. Onların giderilerek çok daha faydalı yerler olacağına inanıyorum.

Daha sonra %66,66 ile "YİBO yöneticilerinin deneyimli, bilgili olması gerekmektedir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3: Okulun sisteminin işleyişini düşündüğümüzde, kadrolu olarak birilerinin bu işi üstlenmemesi bence problem yaşıyor. Artı bende mesela bu işe yeni girdim, yönetim işinde yaklaşık 4-5 aydır içindeyim. Şöyle baktığım zaman ben öğretmenliği bile daha doğru düzgün yaşamamışken yönetim işi uydurma ya da yerini doldurma açısından bulunmuş gibi oluyor. Çünkü ben bu işi öğrenmeye kalksam bile benim bu en azından yönetimi öğrenmem bile bir senemi alacaktır. Onun dışında bunu uygulamaya kalktımda ki yıllar alacak. Bence bu tarz okullara kesinlikle kadrolu, deneyimli ve yılların birikimini almış insanlarla yönetim kısmını en başta halledip daha sonra öğretmen arkadaşlarla da birlikte çok daha güzel ortam olacağını düşünüyorum. Biz yine bir aradayız ama olsun yetersiz kalıyor.

Daha sonra %66,66 ile "Okuldaki fiziki şartlardaki eksiklikler giderilmelidir." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Fiziki şartlarda eksiklik yok gibi bir şey yani, çocukların ihtiyacı olan her şey var, ama çocuklar için kapalı spor salonu yapılabilir mesela. Hani bölge biraz problemlili bir bölge, yağmuru var o yüzden kapalı bir spor salonu olması, desten sonra vakitlerini de orada geçirebilirler veya beden eğitimi derslerini orada geçirebilirler. Onun haricinde pansiyonun üzerinde güneş enerjisi sistemi var zamanında yapılmış ama şimdi

devre dışı, o uğraşılıyor. Sürekli kalorifer yakma zorunda kalmayız her zaman 24 saat sıcak su olur ki Antalya sıcak bir böyle yani. Güneş çıktığında hemen ısıtabiliriz suyu, o kullanılabilirse çok iyi olur.

Daha sonra %33,33 ile “Yatılı okulda çalışan yöneticilerin engelleri kaldırılmadığı” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Tabii bizim okulumuzun gerçekten sorunları var. Biraz sonra bundan da konuşacağız. Ama bu sorunların birçoğu çözülemez sorunlar değil. Tabii yönetici olarak insanların önünde bazı engeller var. O engeller kaldırıldığı zaman ben düşünüyorum ki gerçekten daha hızlı daha kaliteli zamanı daha iyi kullanabilecek şekilde faydalı olunmaya çalışılır diye düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile “Yatılı okula gelen öğrencilerin sağlık raporlarının olması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y1- Ama tabii ki yatılı ilköğretim bölge okullarının bizim sistemimiz bana göre yanlış. Burası yatılı bir okul yatılı bir okula devlet parasız yatılı sınavını kazanıp yatılı okulu kazanıp gelen öğrencilerimizin sağlık kurulu raporu isteniyorsa bu tür okula da bu raporu alarak gelmesinde fayda var.

Daha sonra %33,33 ile “YİBO’da çalışan yöneticilerin kadrolu olması için üst kurumların önlem alması gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Yani görevlendirme olduğu zaman bir şeylere etki etme derecemiz düşük. Öğretmenlere söz geçirme, öğretmenler tarafından saygı gösterme veya yaptığımız işe saygı gösterme oranı düşük veya müdürün söylenen değerlendirmelere önem vermesi düşük. Böyle olduğu zaman da bizim düşüncemiz pek-hani söylene de- değerlendirmeye alınmıyor. Birleştirilmiş sınıf konusu dediğimiz gibi araştırılmalı olmaz mıydı? Tabii ki olurdu ama işte günü kurtarma peşindeyiz o yüzden. Yani öncelikle YİBO’ların kesinlikle kadrolu müdür ve müdür yardımcılarının olması lazım. Okulun problemleri ile ilgilenmek için, eğitsel problemler, aile problemleri, pansiyon problemleri, akademik problemleri bunlarla ilgilenmek için kesinlikle müdür ve müdür yardımcılarının kadrolu olması lazım. Daha tecrübeli hani daha yakından ilgilenmek için kesinlikle bunların olması lazım. Ve il Milli Eğitim Müdürlüğü’nün, Bakanlığın bunu yakından takip etmesi gerek.

Daha sonra %33,33 ile “Okulda internet eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2- Benim odamda bile internet yok kabloda problem var bununla ilgilenecek bir bilgisayar öğretmenimiz yok ki o bilgisayarlıları da çağırdığımızda hemen gelmiyor ulaşımı zor bir bölgede olduğumuz için, gelen giden de pek olmuyor. İnternet kullanımı yok. Hâlbuki bizim dynet uygulamamız var, çocukların bu uygulamayı yapması gerekiyor. Uygulamıyor biz yapıyoruz. Çocuğun araştırması gereken şeyler oluyor, çocuk araştırmıyor araştırma ödevi oluyor sosyal bilgilerinden, fen bilgisinden, teknolojik tasarımdan ne yapıyor gidiyor o öğretmenine söylüyor. Kütüphanede bulamıyor tabii. Çocuğun daha fazla araştırması gerek şeyler var kütüphanede bulamayınca öğretmenlere söylüyor, “hocam şunu bulabilir misiniz bana getirebilir misiniz” diye. İnternetin eksikliği çok büyük, onun bir an önce giderilmesi gerekli ama giderilebilir mi? Zor, niye? Çünkü şimşek, paratonerinde bir sorun var. İnternet çok büyük bir eksiklik okulda YİBO gibi bir yerde kesinlikle internetin 24 saat olması lazım...

Daha sonra %33,33 ile “Okuldaki sınıf kitaplıkları daha geliştirilebilir.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2: Okulda kaynaklar benim gördüğüm kadarıyla, sınıf kitaplıkları biraz daha zenginleştirilebilir yani.Yüz temel eserler haricinde kitapların olması lazım, sadece yüz temel eseri okumaması lazım çocukların. Genel anlamda zaten kitaplar bedava dağıtılıyor o olumlu bir durum. Onun haricinde çocuklarının ihtiyacı olan bir kitap olduğunda okul alıyor, kaynak konusunda şunu istiyorum bu kitabım yok bu kitabım yok diyebileceği bir durum yok yani. Çocuğun ihtiyacı olduğu şey bir şekilde bulunuyor, okul buna yardımcı oluyor yani.

Daha sonra %33,33 ile “Öğrencilerin boş zamanlarını daha iyi değerlendirebilecekleri sosyal etkinlikler sağlanmalıdır.” gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y3- Çocukların olanakları daha da fazlaştırılmalı bence. Ulaşabilecekleri alanlar olsun, faydalanacakları ortamlar olsun daha genişletilebilir. Sosyal etkinlikler fazlaştırılabilir. Çocuklar tiyatroya, sinemaya gidemiyorsa ayaklarına getirilebilir. Hepsini alıp bir yere götürmek imkânsız hem de maddi olarak zor. Böyle çözümlerle bu işi çözebiliriz aslında. Çocuklar daha fazla şeyle karşılaşmalı, en azından bilişsel olarak şemaları fazlaştıracak alanlar lazım. Örneğin bir Matematik olsun, bir Fen, bunlarla ilgili alanlarımız

var ama bunun dahi çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. O yüzden çocuklar sosyal alanlarda olsun ders alanlarında olsun daha fazla iç içe olacakları bir alan gerekli olduğunu düşünüyorum.(...) Onun dışında çocuklara ara ara dersin dışında onların sosyal ihtiyaçlarını da giderecek alanlar çoğaltılabilir. Örneğin bir oda yapılabilir, içinde mikro enerjiyi atabilecekleri alanlar sağlanabilir. Dışarıdan, milli eğitim tarafından görevlendirilmiş animasyon ekibi olsun ne bileyim daha farklı alanlar olsun o tarzda kişilerin gelip ara ara çocukları buldukları ortamdaki yaptıkları etkinliklerle de olsa çıkarmaları gerekiyor bence. Çocuklar eğlence açısından baktığında orada havalara uçan topolar, darmadağın eşyalar gördüklerinde biraz olsun bu ortamdaki uzaklaştırıcaktır. Bu da çocuğun hem kendisine hem öğretmenlerine çok daha faydalı yansıtacağına düşünüyorum.

Daha sonra %33,33 ile "Köylerdeki birleştirilmiş sınıflı okullar kapatılmalı, taşınmalı eğitime geçilerek öğrenci başarısı artırılmalıdır." gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir.

Y2:Bence bu köy okullarının kapatılması lazım, niye? Çünkü köyde çalışan öğretmen için de çok büyük bir problem. Sınıf öğretmenlerinin köylerden şehir merkezlerinde belki 15 sene alıyor belki 10 sene alıyor. Bu öğretmeni kesinlikle mutsuz ediyor. Mutsuz olduğu zaman bunu öğrencilere yansıtıyor üstüne üstelik kâğıt bile yok yani yazacak A4 kâğıdı bile yok, fotokopi yok, internet yok, bilgisayar yok, elektrik yok, su yok. Üstüne üstelik hani köylerden gelen çocuğa sen şunu mu öğrenmedin bunu mu öğrenmedin diyemiyoruz niye? Çünkü nasıl bir ortamdaki gelmiş tahmin ediyorum, biliyorum yani. Köy okullarının kapatılması lazım, taşınmalı olması lazım. Taşıma merkezleri olması lazım taşınmıyorsa çocukların yatılı olması lazım. Böylelikle çocuklar hani en azından sıfırdan iyi bir temel alırlar. Daha sonraki eğitim hayatlarında başarılı olabilirler. Başarı düzeyini arttıracak, dediğim gibi köy okulları ile ilgilenilmesi lazım. YİBO'ların başarılı olması için köy okulları ile ilgilenilmesi lazım ya taşınması ya da kapatılması lazım.

Yöneticilerin yatılı okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki çözüm önerilerini yorumlarsak; "Üst kurumlar yatılı okuldaki sağlık, güvenlik, tesisattan anlayan personellerinin eksikliğinin giderilmesi konusunda yardımcı olmalıdır." , "Yatılı okul çalışanlarına üst makamların yardımcı olması gerekmektedir." , "Yatılı okulda ihalelerden anlayan personeller olmalı, öğretmen ve idareci eğitimle ilgilenmelidir.", "YİBO'da

çalışan yöneticilerin oturmuş bir kadro olması gerekmektedir.", YİBO öğretmen ve yöneticilerine bu okulda çalışmayı avantajlı yapacak ödüllendirmelere gidilmelidir.", "YİBO yöneticilerinin deneyimli, bilgili olması gerekmektedir.", "Okuldaki fiziki şartlardaki eksiklikler giderilmelidir.", "Yatılı okulda çalışan yöneticilerin engelleri kaldırılmadığı.", "Yatılı okula gelen öğrencilerin sağlık raporlarının olması gerekmektedir.", "YİBO'da çalışan yöneticilerin kadrolu olması için üst kurumların önlem alması gerekmektedir.", "Okulda internet eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.", "Okuldaki sınıf kitaplıkları daha geliştirilebilir.", "Öğrencilerin boş zamanlarını daha iyi değerlendirebilecekleri sosyal etkinlikler sağlanmalıdır.", "Köylerdeki birleştirilmiş sınıflı okullar kapatılmalı, taşınmalı eğitime geçilerek öğrenci başarısı artırılmalıdır." Gibi çözüm önerileri belirtilmiştir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

4.1. Yöneticilerin Yaşadıkları Kişisel Sorunlar İle İlgili Sonuçlar

Yöneticilerin yatılı ilköğretim bölge okulunda yaşadıkları kişisel sorunları olarak yatılı okulda çalışmanın olumsuzluğunu ailesine yansıtma, okulda çalıştığı için kendine daha az vakit ayırması, yatılı okulda çalışmanın zor, yorucu olduğu, yatılı okulda çalışmanın olumsuz duygular oluşturması sorunları en üst seviyede (yöneticilerin tamamı tarafından belirtilmiş) olarak görülmektedir. Ayrıca maddi getirisi düşük bir meslek olduğu için sorunlar yaşanması görüşü de belirtilmiştir.

Gülbeyaz (2006) çalışmasında YİBO yöneticilerinin Etik Kaygılar, İnsan Unsuru ve Bürokrasi nedeniyle çok yoğun, Yönetim Zorlukları, Karar ve Çalışma Ortamı boyutlarında ise daha az örgütsel stres yaşadıkları belirlemiştir. Yöneticilerin yoğun stres yaşamaları, bu araştırmadaki yöneticilerde olumsuz duygular oluşması sonucuyla paraleldir.

Gündüz'ün (2006) araştırma sonucunda; yöneticilerin %31.9'unun "duygusal tükenme" boyutunda düşük düzeyde, %23.4'ünün orta düzeyde, %44.7'sinin yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadıkları saptanmıştır. "Duyarsızlaşma" boyutunda yöneticilerin %21.3'ünün düşük, %42.6'sının orta, %36.2'sinin yüksek düzeyde; "kişisel başarı" boyutunda ise %31.9'unun düşük, %23.4'ünün orta, %44.7'sinin de yüksek düzeyde tükenmişlik yaşadıkları saptanmıştır. Bu sonuç yine yöneticilerde oluşan olumsuz duyguların ayrıntısıyla incelenmesi ile desteklenmektedir.

Yöneticilerin yatılı okulda yaşadıkları kişisel sorunlardan yatılı okulda çalışmanın olumsuzluğunu ailesine yansıtma, okulda çalıştığı için kendine daha az vakit ayırması, yatılı okulda çalışmanın zor ve yorucu

olduğu, yatılı okulda çalışmanın olumsuz duygular oluşturması sorunlarının ortak olduğu görülmektedir. Bu yüzden yatılı okulda çalışmanın yöneticilerde benzer kişisel sorunlar ortaya koyduğu söylenebilir.

4.2. Yöneticilerin Yaşadıkları Eğitsel Sorunlar İle İlgili Sonuçlar

Yöneticilerin okullarıyla ilgili yaşadıkları eğitsel sorunlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; bölgenin geri kalmış olmasıyla eğitime önem vermemesinin tüm yöneticiler tarafından belirtildiği görülmektedir. Pansiyondaki öğrencilerle yakından ilgilenerek etkilenen öğretmenlerin psikolojik sorunlar yaşaması, yönetim, öğretmen ile veli işbirliğinin yeterli olmaması, okul yönetimiyle öğretmenler arası işbirliğinin yeterli olmaması sorunları da genel olarak yöneticiler tarafından söylenmiştir. Ayrıca yöneticiler; öğretmenlerin maddi sıkıntılarını derslere yansıtması, öğrenci velilerinin kendi çocuklarıyla ilgilenmemesi, öğrencilerin almış oldukları temel eğitimde eksiklik olması, yatılı okulda öğretmen eksikliği nedeniyle birleştirilmiş sınıf okutulması, okulda öğretmen kadrosunun sürekli değişmesi, oturmuş bir kadro olmaması, zorunlu eğitimin olumsuzluklarının bu okulda hissedilmesi, öğrencilerin çoğunluğunun düşük algıda olması, öğrenciler arasında seviye farkının olması, bazı durumlar sebebiyle öğretmen eksikliği yaşanarak bazı derslerin boş geçmesi sorunlarını yaşadıklarını dile getirmişlerdir.

Yöneticilerin okulda yaşanan eğitsel sorunlar hakkında verdikleri cevaplara göre bölgenin geri kalmış olmasıyla eğitime önem vermediğini ortak olarak belirtilmiştir. Yönetim- öğretmen ile veli işbirliğinin yeterli olmaması yine her grupta yüksek oranda belirtilmiştir.

4.3. Yöneticilerin Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'nda Değiştirilmesi Gerekenler Hakkındaki Görüşlerinin Sonuçları

Yöneticilerin bu okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; okulun sağlık personelinin olmaması, okulun fiziksel eksikliklerinin olması, internetin bölgenin şartlarından dolayı sık sık arıza vermesi tamamı tarafından belirtilmiştir. Daha sonra üst makamların yöneticilere yeterli yardımda bulunmaması, okulda güvenlik personelinin olmaması, yatılı okulda kapalı spor salonunun olmaması, YİBO.

yöneticilerinin kadrolu değil, vekil olması, yönetici olarak tecrübeli olmama, kaynaştırma durumundaki öğrencilerin aileler yüzünden RAM'a yönlendirilememesi belirtilmiştir. Ayrıca yöneticilerin okuldaki işleri çözmelerinde önlerinde engellerin olması, okul şoförünün evinin uzakta olması sebebiyle sorun yaşanması, okula gelen öğrencilerin sağlık problemlerinin öğretmenleri yıpratması, okulda büro memurunun olmaması, okulun tesisatından anlayan personelin okulda olmaması, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olması, okulun fiziksel eksikliklerinin giderilmesi için üst makamlara ulaşılması ancak cevap alınamaması, öğrencilerin interneti kullanma imkânlarının olmaması, yönetici ve öğretmenin ihalelerle uğraştırılması sonucu eğitimle daha az ilgilenmesi, YİBO'da birleştirilmiş sınıf eğitimi verilmesinde yönetimin ve üst kurumların ilgisizliği, yemek ihalesine tek şirket katıldığı için yemek kalitesinin düşük olması, YİBO'daki lojman sayısının yetersiz olması, sınıf kitaplıklarının yetersiz olması, öğretmenlerin nöbet tutmamak istemesinin okulu sıkıntıya sokması, RAM'a yönlendirilen öğrencilerle RAM'ın yeterince ilgilenmemesi konularının değiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu araştırmanın bulguları yatılı okulda personel ihtiyacının eksik olduğunu belirtmektedir. Yozgat ise çalışmasında (1990), öğrencilerin hem ilköğretim birinci kademe hem de ikinci kademenin bir arada bulduklarından bu okulların personel ihtiyaçlarının giderilmesi ve eğitim uzmanlarının verilmesi gerektiğini belirtmiş ve bu araştırmaya paralel bir sonuç elde edilmiştir. Yener (2001) de araştırmasına katılan yöneticilerin yarıya yakınının yardımcı personele ihtiyaç olduğunu belirttiğini ifade etmiştir. Bostan (2005) de yöneticilerin personel eksikliğinden rahatsızlık duyduklarını ifade etmiştir. Özdemir Kardeş (2007) de yöneticilerin teknik ve sağlık personel eksikliğini ifade ettiklerini belirtmiştir.

Ayrıca bu çalışmada yatılı okulda fiziki eksiklikler olduğu sonucu ile Yetim'in araştırmasındaki müdürlerin görüşleriyle örtüşmektedir. Yine Yener (2001) araştırmasındaki yöneticilerin büyük çoğunluğunun, ders araçlarının oldukça yetersiz olduğunu belirttiği ve fiziki mekân (sınıf, kütüphane, laboratuvar, spor salonu vs.) eksikliklerinin çok fazla hissedildiğini ifade ettiğini açıklamıştır. Yatılı okuldaki fiziki eksiklikler Arı'nın (2002) araştırmasındaki öğretmenler tarafından da belirtilmiştir. Bostan'ın (2005) araştırmasında da YİBO'ların Fiziksel Yapısının Eğitim amaçlarına uygun olmadığı konusunda yönetici ve öğretmenlerin birbirine paralel görüş belirttikleri görülmüştür. Ayrıca İnal (2009) da araştırmasında öğretmenlerin fiziki eksikliklerden rahatsızlıklarından bahsetmiştir.

Yatılı okulda öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olduğu sonucu Bostan'ın da çalışmasındaki yönetici ve öğretmenlerin YİBO'ların okul tesislerini çoğunlukla beğenmediklerini,

okul binalarının kısmen bakımlı tutulduğunu, okuldaki fiziksel donanım ve ekipmanların çoğunlukla yeterli olmadığını, bu yerlerin sosyal faaliyetler için gerekli imkan ve şartlara sahip olmadığını belirtmesi ile tutarlıdır.

Yine Çılgın (2007) araştırmasında veliler ve öğrenciler, beden eğitimi dersi ve ders dışı etkinliklerinde kullanılan malzeme ve tesisi yetersiz bulmuşlardır. Bu sonuç da öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirecekleri etkinliklerin yetersiz olması sonucuyla paraleldir.

Bu çalışmada okulda öğrencilerin boş zamanlarını yeterince değerlendiremediklerini sonucuyla Yavaşkarataş'ın (2006) araştırmasındaki öğrencilerin % 58'inin okullarındaki boş zaman etkinliklerinin yeterli; %42'sinin ise yetersiz olduğunu düşündüğü sonucu birbirinden farklı görünmektedir.

Yöneticiler okul şoförünün evinin uzakta olması sebebiyle sorun yaşanması, yatılı okulda kapalı spor salonunun olmaması, internetin bölgenin şartlarından dolayı sık sık arıza vermesi konularında ortak görüştedir.

İnal (2009)'ın araştırmasında da okul yaşam kalitesi algısı yüksek olan öğrencilerin ise görüşme sırasında çoğunlukla kapalı spor salonu olmayışı, oyun alanı eksiliğinden şikâyet etkileri belirlenmiştir.

Yöneticilerin üst makamların yöneticilere yeterli yardımda bulunmaması düşüncesi ve YİBO'da birleştirilmiş sınıf eğitimi verilmesinde yönetimin ve üst kurumların ilgisizliği görüşü ile öğretmenlerin YİBO'lara çevrenin ve ilçedeki üst kurumların olumsuz tavırla yaklaşması düşünceleri birbirine paraleldir.

Üst kurumların YİBO'ya olumsuz yaklaşması hakkında Yetim'in çalışmasındaki üst kurumların (ilçe ve il milli eğitim müdürlerinin) olumsuz tavırları hakkındaki yorumu ile açıklanabilir. Yetim'e göre, YİBO'ların halkın gözündeki görüntüsü pek hoş olmama nedeni, il ve ilçe milli eğitim müdürleri bu okulları yoksul ve kimsesiz öğrencilerin gittiği okullar olarak görmesi ve kendi çocuklarını bu okullara göndermemesi, bunun da öğrenci velilerinin yatılı okullar hakkındaki görüş ve düşüncelerini olumsuz etkilediğini ifade etmiştir.

Yöneticilerin; okula gelen öğrencilerin sağlık problemlerinin öğretmenleri yıpratması düşüncesi ile öğretmenlerin; öğrencilerin sağlık kontrolünden geçirilmeden okula gelmesi düşüncesi birbiriyle örtüşmektedir.

Yöneticilerin okulun tesisatından anlayan personelin okulda olmaması ifadesiyle, öğretmenlerin ilçe mahrum bölgede olduğu için donanımla ilgili arızaları giderecek personel bulma sıkıntısı ifadesi aynı anlama gelmektedir.

Bu çalışmada elde edilen YİBO'daki sağlık personeli ile teknik personel eksiklikleri Yetim'in araştırmasındaki müdürlere göre en fazla ihtiyaç duyulan personel; sağlık elemanı, teknik eleman ve aşçı olarak tespit ettiği araştırmasıyla örtüşmektedir.

Yöneticilerin yönetici ve öğretmenin ihalelerle uğraştırılması sonucu eğitimle daha az ilgilenmesi sorunu ile öğretmenlerin yatılı okulda çalışacak öğretmenlerin ve yöneticilerin beslenme, barınma, iktisat, muhasebe gibi konularda bilgisiz olması düşünceleri birbiriyle paraleldir. İki düşüncede de öğretmenlerin yatılı okulda bazı konularda bilgisiz olduğu için sorun yaşadıklarını göstermektedir.

Bu çalışmada ihalelerin yöneticiler tarafından sorun olarak belirtilmesi, Özdemir Kardeş (2007)'in çalışmasında da yöneticiler tarafından sorun olarak belirtilmiştir.

Yöneticiler okulun memur eksikliğinin olması, YİBO yöneticilerinin kadrolu değil, vekil olması ve yemek ihalesine tek şirket katıldığı için yemek kalitesinin düşük olması konularında aynı görüşte oldukları görülmektedir.

Araştırmanın bu sonucu Yetim'in (2001) araştırmasında, YİBO'larda görev yapan okul müdürlerinin %51.0'nun vekil durumda olduğu, YİBO'ların %46'sında rehber öğretmen bulunmadığı, YİBO'ların %95.9'nda öğretmen açığının olduğu sonucuyla örtüşmektedir.

Yöneticiler okulda güvenlik personelinin olmaması durumunun değiştirilmesi konusunda hemfikirlerdir.

5. ÖNERİLER

5.1. Katılımcıların Kişisel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Yöneticilerin yatılı okulda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri hakkındaki görüşlerini yorumlarsak; "YİBO'da pansiyon nöbetini öğretmenlerin tutmaması, bunun için başka personel alınması gerekmektedir." düşüncesinin yoğun olduğu görülmektedir. Ayrıca "Eğitim çalışanlarının maddi durumu

düzeltilmelidir.”, “Okulda öğretmenlerin kalması için ek lojmanlar yapılmalıdır.” gibi çözüm önerileri dile getirilmiştir.

5.2. Katılımcıların Eğitsel Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Yöneticilerin eğitsel sorunlara yönelik çözüm önerilerini yorumlarsak; yöneticilerin tümünün “Yönetim ve öğretmenler velileri işbirliği için teşvik etmelidir.” yorumunu yaptıkları görülmektedir. Daha sonra “YİBO’da rehberlik hizmetlerinin daha iyi çalışması gerekmektedir.” düşüncesi yöneticiler tarafından belirtilmiştir. Ayrıca “Yatılı okulda öğrencilere sevgi ve hoşgörü gösteren personellerin çalışması gerekmektedir.”, “Okulda yönetici-öğretmen işbirliği karşılıklı ilişkiler düzeltilerek sağlanmalıdır.”, “Yatılı okul yöneticileri öğretmenlerin de düşüncelerine önem vermelidir.”, “Öğrencilere öncelikle ahlaki değerleri benimsetmek gerekmektedir.”, “Yatılı okul öğrencilerinin öncelikle sınavla seçilerek gelmeleri gerekmektedir.”, “Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara özel eğitim verilebilir, RAM’den destek alınabilir.”, “Öğrenci velilerinin çocukları konusunda daha özverili olması gerekmektedir.”, “YİBO’lara gelen öğrencilerin temel eğitimlerini iyi almış olması gerekmektedir.” çözüm önerileri getirilmiştir.

Yöneticilerden birinin “Yatılı okul öğrencilerinin öncelikle sınavla seçilerek gelmeleri gerekmektedir.” çözümüyle, öğretmenlerin bir kısmının “Öğrencilerdeki seviye farkı sorununu ortadan kaldırmak için öğrenciler arasında eleme yapılması, ayrı sınıflar oluşturulması gerekmektedir.” önerisi birbiriyle benzemektedir. Öğrenciler arasında eleme yapılması görüşü iki grup tarafından da benimsenmektedir.

Yöneticilerin “YİBO’da rehberlik hizmetlerinin daha iyi çalışması gerekmektedir.” görüşleri ortaktır. Daha önce de rehberlik hizmetlerinde eksiklik olduğunu belirten bu iki grup rehberlik hizmetlerinin çalışmalarını arttırması gerektiğini düşünmektedir.

Yine yöneticilerin daha önce okulda özel eğitime yönlendirilmesi gereken öğrencilerle yeterince ilgilenilmediğini ifade ettikleri soruna çözüm olarak “Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara özel eğitim verilebilir, RAM’den destek alınabilir.” çözümleri de iki grup tarafından da sunulmuştur.

5.3. Katılımcıların Değiştirilmesi Gereken Durumlara Yönelik Çözüm Önerileri

Yöneticilerin yatılı okulda değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki çözüm önerilerini yorumlarsak; “Üst kurumlar yatılı okuldaki sağlık, güvenlik, tesisattan anlayan personellerinin eksikliğinin giderilmesi konusunda yardımcı olmalıdır.” önerisi tüm yöneticiler tarafından belirtilmiştir. “Yatılı okul çalışanlarına üst makamların yardımcı olması gerekmektedir.”, “Yatılı okulda ihalelerden anlayan personeller olmalı, öğretmen ve idareci eğitimle ilgilenmelidir.”, “YİBO’da çalışan yöneticilerin oturmuş bir kadro olması gerekmektedir.”, “YİBO öğretmen ve yöneticilerine bu okulda çalışmayı avantajlı yapacak ödüllendirmelere gidilmelidir.”, “YİBO yöneticilerinin deneyimli, bilgili olması gerekmektedir.”, “Okuldaki fiziki şartlardaki eksiklikler giderilmelidir.” görüşleri yöneticiler tarafından sunulmuştur. Ayrıca “Yatılı okulda çalışan yöneticilerin engelleri kaldırılmadık”, “Yatılı okula gelen öğrencilerin sağlık raporlarının olması gerekmektedir.”, “YİBO’da çalışan yöneticilerin kadrolu olması için üst kurumların önlem alması gerekmektedir.” önerileri de getirilmiştir. Bunların dışında “Okulda internet eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir.”, “Okuldaki sınıf kitaplıkları daha geliştirilebilir.”, “Öğrencilerin boş zamanlarını daha iyi değerlendirebilecekleri sosyal etkinlikler sağlanmalıdır.”, “Köylerdeki birleştirilmiş sınıflı okullar kapatılmalı, taşınmalı eğitime geçilerek öğrenci başarıları arttırılmalıdır.” çözüm önerileri de belirtilmiştir.

Ayrıca görüşme ve gözlemlerden farklı olarak Pansiyon Nöbet Defteri 25.10.2011-01.06.2012 tarihleri arasındaki bulgulardan “Öğrenci sayısı ellinin altındayken belletici sayısı bir öğretmene düştüğü zaman, öğrenci rahatsızlığı sebebiyle Manavgat’a öğrenci götürülen öğretmen nöbet yerinden ayrıldığı için diğer belletici öğretmen çağırılmış ve diğer belletici öğretmen gelerek nöbeti tutmuştur.” sonucu elde edilmiştir.

KAYNAKÇA

- MEB. (2001). “Yılı Başında Milli Eğitim. Milli Eğitim Basımevi.” Ankara. Pp. 2000.
Başaran İE, Eğitime Giriş. (1998). Yenilenmiş Dördüncü Basım. Bilim Kitap Kırtasiye, Umud Yayın Dağıtım, Ankara.
Öztürk Hİ. (2005). “Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Lisans Yayıncılık.” İstanbul.

- Kılıç Durmuş. (2001). "Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Diğer İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması". *Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Erkul H. (1997). "Türkiye'de Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Yönetici ve Denetçilerinin Verimlilik İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi." *Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.*
- MEB. (2002). "Temel Eğitim Projesi, İlköğretim Okullarının Sosyal Etkilerinin Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. Ankara. Pp.20-27.
- Şahin F, (2000). "Okul Sağlığı." *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi.* Vol.9, issue.6, pp.40.
- Yozgat F. (1990). "İlköğretim Okullarında (İlköğretim Okulu ve Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında) Öğrencilerin Psiko-sosyal Problemlerinin Araştırılması". *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Yetim R. (2001). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Mevcut Durumu ve Öğrenci Hizmetleri Yönetimi." *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Yener S. (2001). "Sekiz Yıllık İlköğretim Okullarında Yaşanan Sorunlara İlişkin Yönetici Görüşleri." *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Yavaş Karataş, N. (2006). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Okuyan Öğrencilerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları." *Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.*
- Özdemir KardeşP. (2007). "Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunların Olası Çözümlerine İlişkin Görüşleri." *Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.*
- Arı A. (2002). "İlköğretim Uygulamalarının Değerlendirilmesi (Normal, Taşımali ve Yatılı İlköğretim Okullarının Değerlendirilmesi)." *Milli Eğitim Dergisi.* Pp.153-154.
- Bostan F. (2005). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Toplam Kalite Yönetimi Uygulamasının Değerlendirilmesi." *Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.*
- Gülbeyaz O. (2006). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında ve Pansiyonlu İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Örgütsel Stres Kaynakları." *Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.*
- Gündüz, H. (2006). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleri." *Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.*
- Çılğın Ö. (2007). "Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Öğrenim Gören Öğrenciler İle Velilerinin Beden Eğitimi ve Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları." *Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.*
- İnal U. (2009). "Adana İl Sınırları İçerisindeki Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Bulunan Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Yaşam Kalitesi Algularının İncelenmesi." *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.*
- Yaman E. (2007). "Üniversitelerde Bir Eğitim Yönetim Sorunu Olarak Öğretim Elemanının Maruz Kaldığı İnfomal Cezalar: Nitel Bir Araştırma." *Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.*
- Özçelik Erol ve Yıldırım Soner. (2002). "Web Destekli Öğrenme Ortamlarında Bilişsel Araçların Kullanımı: Bir Durum Çalışması." *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Uluslararası Açıkta ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, tarihinde alınmıştır.*
- Karasar N. (2005). "Bilimsel Araştırma Yöntemi (15. baskı)." Nobel Yayın Dağ, Ankara.
- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2002). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Patton QM. (2006). "How to use qualitative methods in evaluation. Sage Publications.
- Tiryaki E. (2006). *Görüşme Tekniği.*
- Yalçın N. ve Diğerleri. (2009). "Hacettepe Üniversitesindeki Makalelerin Niteliği: İçerik Analizi, I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi Bildirileri Kitabı, 1-3 Mayıs, Çanakkale.
- Bilgin N, (2006). "Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi, Siyasal Kitabevi." *Antalya.*